

Høgskulen på Vestlandet

ØKB3111: Bacheloroppgave (Profil - Regnskap)

ØKB3111-BAC-2023-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	01-03-2023 12:00 CET	Termin:	2023 VÅR
Sluttdato:	12-05-2023 14:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave		
Flowkode:	203 ØKB3111 1 BAC 2023 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	217
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	17334
----------------------	-------

Egenerklæring *: Ja
Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	7
Andre medlemmer i gruppen:	208, 222, 209

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

Skattemessig optimalisering av norske
aksjeinvesteringer

Tax optimization of Norwegian equity
investments

**Andreas Støle-Hansen, Vegard Rong
Koppang, Jomar Skrunes og Rolf Paulsen**

**Bacheloroppgave økonomi og administrasjon, regnskap
Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap / Institutt for
økonomi og administrasjon / ØKB3111**

Veileder: Alfred Limstrand

Innleveringsdato: 12. mai 2023

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Forord

Denne oppgaven er skrevet som den avsluttende delen av vår treårige bachelorutdanning i økonomi og administrasjon ved Høgskulen på Vestlandet, campus Haugesund. Oppgaven representerer dermed slutten på tre lærerike år.

Oppgaven tar for seg hvordan man som en personlig investor hjemmehørende i Norge bør organisere sine investeringer i det norske aksjemarkedet for å minimere skattetrykket.

Deltakerne i gruppen har et spesielt engasjement for temaet om investeringer, så motivasjonen for å ta fatt på problemstillingen var stor helt fra starten.

Vi har arbeidet jevnt med oppgaven siden semesterstart i januar 2023, og har hatt et flott samarbeid. Det har vært en spennende oppgave, og vi har lært mye underveis. Produktet som vi nå er kommet frem til, er vi stolte av å kunne presentere for dere.

Vi vil benytte anledningen til å takke vår veileder, Alfred Limstrand, som har vært til god hjelp med sin faglige kompetanse. Vi vil også takke venner og familie som har bidratt med støtte og veiledning i prosessen.

Haugesund, 12 mai 2023

Sammendrag

I denne oppgaven undersøker vi hvordan man bør organisere sine aksjeinvesteringer i det norske aksjemarkedet for å minimere skattetrykket. Med det norske aksjemarkedet mener vi både børsnoterte og unoterte aksjer, samt aksjefond som investerer i Norge. Vi går i dybden på fire ulike investeringsmetoder, og ser på skattereglene for disse i tillegg til andre fordeler og ulemper med disse. De fire investeringsmetodene vi greier ut om er aksjesparekonto, investeringsselskap, kapitalforsikringskonto og verdipapirkonto.

Først redegjør vi for bakgrunnen for hvorfor vi har valgt problemstillingen som vi har valgt. Deretter skriver vi om metode, og hvordan arbeidet med problemstillingen har vært. I dette kapitlet underretter vi også hvilke endringer og tilpasninger som vi har foretatt i løpet av arbeidet med oppgaven. Videre går vi i dybden på de fire investeringsmetodene som vi tidligere har nevnt i kapitlet om teori. I kapittel fire gjennomfører vi tre ulike regneeksempler for å fremheve forskjeller i skattetrykket mellom de fire investeringsmetodene som vi tidligere har drøftet. Regneeksemplene baserer seg på at en investor investerer i norske aksjer 1.januar 2022, før han realiserer investeringen i sin helhet 1.januar 2023. Investoren foretar også et utbytte/uttak etter realisasjon 1.januar 2023. De tre ulike regneeksemplene er følgende:

1. Aksjer verdt kr. 500.000 og en årlig realisert gevinst på kr. 50.000, samt kr. 100.000 i utbytte/uttak.
2. Aksjer verd kr. 5.000.000 og en årlig realisert gevinst på kr. 500.000, samt kr. 1.000.000 i utbytte/uttak.
3. Aksjer verdt kr. 50.000.000 og en årlig realisert gevinst på kr. 5.000.000, samt kr. 10.000.000 i utbytte/uttak.

For inntektsåret 2022 er skjermingsrenten 1,7% (Skatteetaten, u.d.). Avkastningen som investoren har oppnådd i 2022 er 10%. Gjeldende skattesats for inntektsåret 2023 for aksjegevinster og utbytte er samlet sett 37,84% (Skatteetaten, u.d.). Vi forutsetter at innskuddene er egne midler som ikke innehar latent skatt.

Etter at vi har beregnet regneeksemplene med forutsetningene ovenfor drøfter vi rundt resultatene fore disse, før vi konkluderer i siste kapittel. Her kommer vi også med innspill til videre forskning, samt andre avsluttende refleksjoner.

Abstract

In this thesis, we examine how an investor should organize their equity investments in the Norwegian stock market in order to minimize the tax burden. By the Norwegian stock market, we mean both listed and unlisted stocks, as well as mutual funds that invest in stocks in Norway. We go in depth on four different investment methods and look at the tax rules for these in addition to other advantages and disadvantages for the methods. The four investment methods we explain are share savings account (ASK), holding company (AS), endowment insurance account and securities account (VPS).

First, we explain the background for why we have chosen to address the issue that we have chosen. Afterwards we write about the method, and how the work with the thesis has been. In this chapter, we also inform about the changes and adaptations that we have made during the work on the thesis. Furthermore, we go in depth on the four investment methods that we have previously mentioned in the chapter on theory. In chapter four, we carry out three different calculation examples to highlight various differences in the tax burden between the four investment methods that we have previously discussed. The calculation examples are based on an investor investing in Norwegian shares on 1 January 2022, before he realizes investments in full on 1 January 2023. The investors also make a dividend/withdrawal after realization on 1 January 2023. The three different calculation examples are as follows:

1. Shares worth NOK. 500,000 and an annual realized profit of NOK. 50,000, as well as NOK. 100,000 in dividends/withdrawals.
2. Shares worth NOK. 5,000,000 and an annual realized profit of NOK. 500,000, as well as NOK. 1,000,000 in dividends/withdrawals.
3. Shares worth NOK. 50,000,000 and an annual realized profit of NOK. 5,000,000, as well as NOK. 10,000,000 in dividends/withdrawals.

For the income year 2022, the shielding rate is 1.7% (Skatteetaten, n.d.). The return on investments that the investor has achieved in 2022 is 10%. The current tax rate for the income year 2023 for share gains and dividends is overall 37.84% (Skatteetaten, n.d.). We assume that the deposits are private savings that are not subject to latent tax.

After we have calculated the calculation examples with the assumptions above, we discuss the results of these, before we conclude in the final chapter. In the final chapter we also provide input for further research, as well as other concluding reflections.

Forkortelser

AS – Aksjeselskap

ASK – Aksjesparekonto

Asl. – Aksjeloven

BFU – Bindende forhåndsuttalelse

Jf – Jamfør

Sktl. – Skatteloven

VPS-konto – Verdipapirkonto

Ot.prp – Odelstingsproposisjon

Innholdsfortegnelse

Forord	i
Sammendrag	ii
Abstract	iii
Forkortelser	v
Tabelloversikt	ix
Figurliste	x
1 Innledning	1
1.1 <i>Bakgrunn for valg av tema</i>	1
1.2 <i>Valg av problemstilling</i>	1
1.3 <i>Avgrensning</i>	1
1.4 <i>Fremgangsmåte</i>	2
1.5 <i>Oppgavestruktur</i>	2
2 Metode	3
2.1 <i>Forskningsdesign</i>	3
2.2 <i>Metodevalg</i>	3
2.3 <i>Vårt arbeid med forskningsdelen og analysering av data i praksis</i>	4
2.4 <i>Etisk overveielse</i>	5
2.5 <i>Kildekritikk</i>	5
2.6 <i>Validitet og reliabilitet</i>	5
3 Teori	6
3.1 <i>Aksjesparekonto</i>	6
3.1.1 <i>Innledning</i>	6
3.1.2 <i>Om aksjesparekonto</i>	6
3.1.3 <i>Begrensninger ved aksjesparekonto</i>	7
3.1.4 <i>Skatt aksjesparekonto</i>	8
3.1.5 <i>Skjermingsfradrag</i>	8
3.2 <i>VPS-konto</i>	9

3.2.1	Innledning	9
3.2.2	Om VPS-konto	10
3.2.3	Skatt VPS-konto	10
3.2.4	Kildeskatt ved investeringer i utenlandske verdipapirer	13
3.3	<i>Investeringselskap</i>	15
3.3.1	Innledning	15
3.3.2	Kjedebeskatning	15
3.3.3	Om investeringselskap	16
3.3.4	Aksjonærmodellen	17
3.3.5	Fritaksmetoden	18
3.3.6	Hvor er et selskap hjemmehørende?	19
3.3.7	NOKUS-reglene i skattelovens betydning for hvor selskaper er hjemmehørende	20
3.3.8	Fritaksmetodens betydning for hvor et selskap er hjemmehørende	21
3.3.9	Beskatning av utbytte og aksjegevinst fra aksjer innenfor fritaksmetoden	21
3.3.10	Beskatning av utbytte og aksjegevinst fra aksjer utenfor fritaksmetoden	22
3.3.11	Hvordan behandles fond?	12
3.3.12	Skattefri tilbakebetaling av innskutt kapital	12
3.3.13	Uttak fra investeringselskap, lønn kontra utbytte	13
3.3.14	Andre fordeler og ulemper med investeringselskaper	14
3.4	<i>Kapitalforsikringskonto</i>	14
3.4.1	Innledning	33
3.4.2	Om kapitalforsikringskonto	38
3.4.3	Skatt	39
3.5	<i>Formuesskatt</i>	40
3.5.1	Hva er formuesskatt og hvem svarer for den?	41
3.5.2	Verdsettelsesregler for formuesobjekter	42
3.5.3	Formuesskattens utvikling de senere år	43
3.5.4	Formuesskattens status og omdømme	44
3.5.5	Formuesskattens relevans for valgt problemstilling	45
4	Regneeksempler	46
4.1	<i>Formuesskattberegning for investeringsformene</i>	47
4.2	<i>Aksjesparekonto</i>	48
4.3	<i>VPS-konto</i>	49
4.4	<i>Investeringselskap</i>	50
4.5	<i>Kapitalforsikringskonto</i>	51

4.6	<i>Tolkning av beregninger</i>	51
5	Konklusjon	52
5.1	<i>Konklusjon av våre funn</i>	55
5.2	<i>Avsluttende refleksjoner og videre forskning</i>	56
6	Litteraturliste	58

Tabelloversikt

Tabell 1 - VPS-konto vs. aksjesparekonto	12
Tabell 2 - Realisasjon x11 VPS-konto vs. aksjesparekonto.....	12
Tabell 3 - VPS-konto vs. aksjesparekonto, m/kildeskatt	13
Tabell 4 - Realisasjon 01.01.x11, VPS-konto vs. aksjesparekonto, m/ kildeskatt.....	14
Tabell 5 - Skattesats VPS-konto VS aksjesparekonto, m/ kildeskatt.....	14
Tabell 6 - Eksempel på formuesskatt 2021 og 2023.....	33
Tabell 7 - Beregning formuesskatt Regneeksempel 2.....	38
Tabell 8 - Beregning formuesskatt Regneeksempel 3.....	39
Tabell 9 – Regneeksempel 1 Aksjesparekonto.....	40
Tabell 10 – Regneeksempel 2 Aksjesparekonto.....	41
Tabell 11 – Regneeksempel 3 Aksjesparekonto.....	42
Tabell 12 – Regneeksempel 1 VPS-konto.....	43
Tabell 13 – Regneeksempel 2 VPS-konto.....	44
Tabell 14 – Regneeksempel 3 VPS-konto.....	45
Tabell 15 – Regneeksempel 1 Investeringselskap	46
Tabell 16 – Regneeksempel 2 Investeringselskap	47
Tabell 17 – Regneeksempel 3 Investeringselskap	48
Tabell 18 – Regneeksempel 1 Kapitalforsikringskonto	49
Tabell 19 – Regneeksempel 2 Kapitalforsikringskonto	50
Tabell 20 – Regneeksempel 3 Kapitalforsikringskonto	51

Tabell 21 – Oversikt over skatteregler for investeringsformene 51

Tabell 22 – Samlet skattetrykk for investeringsformene i de ulike regneeksemplene 52

Figurliste

Figur 1 - Hvordan behandles fond? 22

Figur 2 - Marginalskatt på lønnsinntekter 24

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Bakgrunnen for valg av tema i vår bacheloroppgave tok vi med utgangspunkt i regnskapsretningen vi har valgt å skrive innen. Gruppen interesserer seg for både aksjeinvesteringer, og skatterett i tiknytning til slike investeringer. Derfor falt det naturlig for oss å skrive om dette emnet. Videre har vi tenkt at temaet er av interesse for de fleste som driver med aksjeinvesteringer, både i mindre eller større grad. Dette la grunnlaget for at vi ønsket å ta et dypdykk i temaet. Det finnes mange muligheter ved forvaltning av kapital, og vi har valgt tre gjennomgående regneeksempler med forskjellige forutsetninger som skal illustrere disse mulighetene. Vi ser på fire ulike investeringsmetoder, som er blant de vanligste å benytte seg av for norske investorer i dag.

1.2 Valg av problemstilling

Etter gjennomgang av de ulike investeringsmetodene i oppgaven, og de gjennomgående regneeksemplene, viser det seg at alle investeringstypene både har sine fordeler og ulemper. Dette på bakgrunn av kompleksiteten rundt regler, samt utfra de forskjellige forutsetningene i eksemplene særlig i form av ulike beløpsmessige verdier i regneeksemplene.

Derfor har vi gjennom oppgaven hatt fokus på å belyse sentrale elementer som fritaksmodellen, aksjonærmodellen, og skjermingsgrunnlag. Gjennom perioden som vi har arbeidet med oppgaven har vi kommet frem til følgende problemstilling for oppgaven vår:

Hva er den beste måten å skattemessig optimalisere sine norske aksjeinvesteringer på?

1.3 Avgrensning

En avgrensning vi har gjort i arbeidet med bacheloroppgaven er at vi kun har fokusert på investeringer i aksjer i Norge. Dette innebærer at vi forutsetter at man dermed kan investere i børsnoterte aksjer på Oslo børs, unoterte aksjer og norske aksjefond. Vi kom tidlig frem til at det å inkludere utenlandske investeringer ville gjort oppgaven for omfattende, og valgte derfor å snevre oppgaven vår inn til å kun omhandle det norske aksjemarkedet.

Årsaken til denne avgrensningen var at det ville blitt for omfattende å gå i dybden på emnet grunnet ulike og komplekse skatteregler for de ulike landene. Vi har derfor valgt å gå i dybden på det norske aksjemarkedet, i motsetning til å fokusere på det globale markedet. Vi har likevel skrevet litt om hvordan skattereglene er på tvers av landegrenser i kapittelet om hvor et selskap er hjemmehørende.

1.4 Fremgangsmåte

I oppbygningen av vår oppgave har vi benyttet juridisk metode. Oppgaven er delt inn i en teoridel hvor vi går i dybden på skatteregler og andre rettskilder angående investeringsformene. Videre gjennomfører vi de tre regneeksempler med utgangspunkt i de skattereglene som vi tidligere har redegjort for i teoridelen. Vi drøfter også rundt resultatene, og hvordan vi kommer frem til dem. Avslutningsvis konkluderer vi, i tillegg til å komme med avsluttende refleksjoner og forslag til videre forskning.

1.5 Oppgavestruktur

I kapittel 1 tar vi for oss bakgrunn for valg av tema, og tar blant annet for oss problemstillingen i oppgaven. Kapittel 2 tar for seg metodedelen av oppgaven. Her går vi blant annet inn på oppgavens validitet og reliabilitet. Kapittel 3 består av teoridelen i oppgaven, hvor vi går i dybden på blant annet lover og regelverk knyttet til de ulike investeringsformene samt formuesskatt. I kapittel 4 tar vi for oss regneeksemplene ved de ulike investeringsformene, samt drøfter rundt disse. I kapittel 5 blir konklusjonene ved oppgaven presentert. Videre drøftes det rundt svakheter med oppgaven, samt avsluttende refleksjoner. Kapittel 6 viser oversikt over kilder og litteratur brukt i oppgaven.

2 Metode

2.1 Forskningsdesign

Forskningsdesignet kan defineres som en plan på hva og hvem som skal undersøkes, og hvordan undersøkelsen skal gjennomføres. Med andre ord kan man definere forskningsdesign som «alt» som knytter seg til en undersøkelse (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2020, s. 55). Det er problemstillingen som bestemmer fremgangsmåten for hvordan man ønsker å finne svar på problemstillingen (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2020, s. 51). I denne oppgaven skal vi finne den mest skatteoptimale investeringsmetoden i norske aksjer. Forskningsdesignet i denne oppgaven vil derfor være eksplorativt, ettersom vi må utforske og få innsikt i gjeldende skattelovverk for å kunne svare på problemstillingen.

2.2 Metodevalg

Samfunnsvitenskapelig metode dreier seg om hvordan vi skal gå frem for å få informasjon om den sosiale virkeligheten, og ikke minst om hvordan denne informasjonen skal analyseres og hva den forteller oss om samfunnsmessige forhold og prosesser (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2020, s. 21). Grovt sett kan man dele inn i to ulike former for metoder – kvalitative og kvantitative metoder. Felles for begge formene er at det samles inn data som så behandles og prosesseres på ulike måter. Det er måten denne prosessen skjer på som skiller metodene fra hverandre. Analyse av kvalitative data består i å bearbeide tekst, mens analyse av kvantitative data skjer ved hjelp av opptelling av tall, hvor det brukes forskjellige statistiske teknikker (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2020, s. 24). Tolkningen av denne dataen danner grunnlaget for å kunne besvare problemstillingen som er utarbeidet.

I denne oppgaven har vi valgt å benytte oss av kvalitativ innholdsanalyse, som er en kvalitativ metode (Grønmo, 2020). Bakgrunnen for dette er at vi anser dette som den best mulige tilnærmingen for å utrede problemstillingen. Årsaken til det er at metoden går ut på å systematisere utvalgte dokumentariske kilder som er relevante for å belyse spesifikke problemstillinger (Grønmo, 2020). For å kunne svare på valgt problemstilling anser vi det som nødvendig å hente inn data i form av lovtekster og uttalelser fra personer og organisasjoner med kunnskap angående temaet. Bruk av denne metoden muliggjør dette på best mulig måte, slik vi ser det (Jusleksikon, 2021).

2.3 Vårt arbeid med forskningsdelen og analysering av data i praksis

I arbeidet med problemstillingen har vi dypdykket i de ulike mulighetene man har som investor i Norge med tanke på valg av kontotype. De ulike kontotypene vi har gjennomgått er VPS-konto (konto i verdipapirsentralen), aksjesparekonto og kapitalforsikringskonto (fondskonto). Vi har også sett på fordeler og ulemper ved å investere gjennom et aksjeselskap sammenlignet med å investere som privatperson. Gjeldende lover og forskrifter har vært en sentral kilde ved innhenting av data.

Videre er det verdt å nevne at vi underveis ved arbeidet av oppgaven endret på våre regneeksemplene. Dette ble gjort som et resultat av diskusjoner innad i gruppen. Ved oppstart av bacheloroppgaven valgte vi 100 000, 1 000 000 og 10 000 000kr som innskutt beløp i våre gjennomgående regneeksemplene. Etter hvert kom vi frem til at 500 000, 5 000 000 og 50 000 000kr var mer passende beløp å benytte, for å illustrere poengene i vår oppgave på en bedre måte. Årsaken til det er at differansen mellom beløpene er større, og vi mener derfor at det gir et bedre sammenligningsgrunnlag. Det er etter vår oppfatning relativt liten forskjell på en investor som har en aksjeportefølje på 100 000kr, kontra en som har en portefølje på 1 000 000kr. Avkastningen på 10% som ble realisert i sin helhet, ble opprettholdt gjennom arbeidet med problemstillingen. Vi endret imidlertid satsen på uttaket/utbyttet fra 10% av avkastningen til å være 20% av opprinnelig innskutt kapital. Bakgrunnen for denne endringen var at ved et uttak på 10% av avkastningen, ble dette beløpsmessig så lavt at skjermingsfradraget oversteg uttaket. Dermed ble skattepliktig inntekt for den personlige skattyteren 0kr i flere av regneeksemplene. Dette mente vi forringet sammenligningsgrunnlaget mellom investeringsmetodene og regneeksemplene, ettersom oppgavens formål er å belyse skattetrykket ved de ulike investeringsmetodene. Ved å øke uttaket til 20% av innskutt kapital ble sammenligningsgrunnlaget etter vår mening betydelig bedre. Årsaken til at vi mener det er at uttaket nå oversteg skjermingsfradraget og den overskytende delen av uttaket ble skattepliktig inntekt.

2.4 Etisk overveielse

I vårt arbeid med bacheloroppgaven har det etter vår vurdering ikke vært behov for noen særskilte etiske hensyn, da dataene vi har benyttet er offentlig informasjon. Vi har benyttet lovverk og andre relevante kilder i vårt arbeid, og dette er referert til i henhold til krav om kildehenvisninger. Derfor har vi heller ikke informasjon i vår oppgave som har krevd hensyn til personvern eller lignende. Konklusjonen vår er derfor at det etiske perspektivet er godt ivaretatt i denne oppgaven.

2.5 Kildekritikk

I vårt arbeid med bacheloroppgaven har vi primært benyttet oss av aktuelt lovverk og offentlige dokumenter som kilder i vår datainnsamling. Dette har vi gjort ettersom bruk av pålitelige kilder vil gi oss best mulig grunnlag for arbeidet med oppgaven. Ettersom skatterett har vært temaet for oppgaven har vi benyttet oss mye av skatteloven gjennom hele oppgaven. Dette er en pålitelig kilde, da vi henter dataen direkte fra lovverket. Videre er det verdt å nevne at andre kilder også er benyttet, men ikke i like stor grad om skatteloven. Disse kildene har blitt brukt for å supplere til dataen vi har uthentet fra skatteloven. Eksempelvis har vi brukt artikler fra Nordnet som er en anerkjent aktør i det norske investeringsmiljøet. Derfor anser vi at dataen hentet fra Nordnet for å ha en tilfredsstillende grad av validitet og reliabilitet.

2.6 Validitet og reliabilitet

Som nevnt i forrige kapittel, har god kildebruk og datainnsamling vært noe vi har hatt fokus på i forbindelse med arbeidet av oppgaven. Dette er viktig for å oppnå en høy grad av validitet og reliabilitet for kildene. Med validitet menes gyldigheten av undersøkelsen (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2020, s. 43). Reliabilitet handler om hvor pålitelig den er (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2020, s. 27). Bruken av lovverk og juridisk metode anser vi for å styrke av reliabiliteten i oppgaven. Bruken av tre gjennomgående eksempler for å illustrere forskjellene ut fra de ulike økonomiske situasjonene ser vi på som positivt for oppgavens validitet. Dette bidro til å gi oss et bredere grunnlag for å fremme poenger i vår konklusjon.

3 Teori

3.1 Aksjesparekonto

3.1.1 Innledning

I denne delen av oppgaven vil vi beskrive hvilke regler og skattemessige konsekvenser det har å handle aksjer og aksjefond gjennom en Aksjesparekonto, ofte forkortet ASK. Vi går gjennom skattereglene som gjelder for gevinst og tap ved realisasjon samt regler for skattlegging av utbytte. Vi vil også beskrive hvilke begrensninger en ASK-konto har kontra andre løsninger for investeringer.

3.1.2 Om aksjesparekonto

Aksjesparekonto (ASK) er en investeringskonto som privatpersoner kan benytte seg av for å investere i børsnoterte aksjer og aksjefond. Ordningen for aksjesparekonto ble innført i Norge 1. september 2017 (Store Norske Leksikon, 2021). Det som er særlig gunstig ved å investere gjennom en ASK er at man kan utsette beskatningen, og dermed dra nytte av rentes-
renteeffekten på den latente skatten. Man får dermed avkastning på skattecreditt, som egentlig tilhører staten. Ved salg av aksjer, aksjeandeler eller egenkapitalbevis vil det ikke bli utløst skatt på eventuell gevinst. Det samme gjelder for utbytter som blir utbetalt til en aksjesparekonto. Sannsynligvis ble aksjesparekonto innført i Norge for at det skulle bli enklere for privatpersoner å investere i børsnoterte aksjer og aksjefond. Regelverket for aksjesparekonto kan på mange måter ligne på fritaksmetoden som gjelder for investeringer gjennom aksjeselskap, som vi senere skal omtale.

Innføringen av aksjesparekontoordningen har medført at inngangsbarrieren til aksjeinvesteringer for småsparere har blitt redusert, og per desember 2020 var det 819 000 aksjesparekonti som samlet hadde en verdi på 160 milliarder kroner plassert kun i aksjefond, ekskludert rene aksjeinvesteringer. Totalt utgjorde aksjefondskapitalen 84% av privatpersoners totale forvaltningskapital i aksjefond (Store Norske Leksikon, 2021). Det er dermed liten tvil om at innføringen har vært svært populær blant Norges småsparere.

Selv om man bestemmer seg for at man ønsker å investere gjennom en aksjesparekonto, er det ikke slik at man da ikke kan endre investeringsform senere. Dersom omfanget av investeringsvirksomhet oppnår en viss størrelse, vil det være mulig å omdanne til et aksjeselskap uten å utløse beskatning på opptjent gevinst i aksjesparekontoen. Dette fremkommer av BFU 7/2021, samt Sktl. § 11-20.1. For at man skal kunne gjennomføre en skattefri omdanning er det imidlertid noen krav som må være oppfylt (Skatteetaten, 2021). Det vil foretas en vurdering av skattemyndighetene på om disse er oppfylt. Blant annet står det på side 48 i Ot.prp. nr.86 (1997-1998) at det må være utøvd en viss aktivitet av et visst omfang og av en viss varighet. Denne aktiviteten må være utøvet for skattyterens regning og risiko. I tillegg må aktiviteten ha økonomisk karakter, samt være egnet til å objektivt sett gi økonomisk overskudd (Det kongelige finans- og tolldepartementet, 1998). Dersom disse kravene er oppfylt vil man kunne omdanne en aksjesparekonto til et aksjeselskap. I dette spesifikke tilfellet som den bindende forhåndsuttalelsen gjaldt for hadde innsenderen oppnådd overskudd i de siste 4 av 5 år. Han hadde en aksjesparekonto med verdier på 22 650 000 kroner, samt en aksjekonto med en beholdning på 450 000kr. Handelsaktiviteten foregikk i hovedsak på aksjekontoen, men likevel ble den samlede vurderingen fra skattemyndighetene at innsenderen kunne foreta en skattefri omdanning av hele aksjesparekontoen, og stifte nytt AS med skattemessig kontinuitet.

3.1.3 Begrensninger ved aksjesparekonto

På en aksjesparekonto kan man kun investere i børsnoterte selskaper og egenkapitalbevis som hører hjemme i EØS. I tillegg er det et krav om at aksjeandelen i eventuelle aksjefond skal være på minimum 80%, jf. Sktl. § 10-21.2. Rentesatsen er også 0% på selve kontoen, slik at man ikke har mulighet til å opptjene renteinntekter på aksjesparekontoen. Man har dermed ikke mulighet til å investere i verdipapirer som ikke er hjemmehørende i EØS. Mulighetene for risikoreduksjoner er også begrensede grunnet skatteregelen som krever en aksjeandel i aksjefond på minimum 80%. Man har ikke mulighet til å investere i rentepapirer gjennom en aksjesparekonto.

3.1.4 Skatt aksjesparekonto

Skattereglene som omhandler aksjesparekonto, finner man i skatteloven § 10-21. Man kan ha så mange aksjesparekontoer man ønsker. I tillegg er det slik at verdipapirer på kontoen kan overføres til ektefelle ved skilsmisse, samt til arvingers aksjesparekonti i forbindelse med et dødsboskifte uten at det medfører beskatning (Store Norske Leksikon, 2021). Gevinster blir ikke skattlagt ved realisasjon, noe som er gunstig da man kan utsette beskatningen og eksempelvis investere latent skatt i andre aksjer. Det er skattemessig symmetri, slik at eventuelle tap på aksjesparekontoen ikke blir fradragsberettigede før midlene er tatt ut av kontoen i sin helhet, i tillegg til at kontoen er avsluttet. For at aksjetapet skal bli fradragsberettiget er det altså et krav at kontoen avsluttes hos tilbyder. Innskutt beløp på kontoen kan tas ut skattefritt, og utløser derfor ikke gevinstbeskatning. Uttak av overskytende beløp av innskutt beløp vil bli regnet som skattepliktig gevinst i det øyeblikket det tas ut av aksjesparekontoen. Skattepliktig uttak etter fradrag for skjerming skal oppjusteres med en oppjusteringsfaktor på 1,72 etter fradrag for skjermingsrenten, jf. Sktl. § 10-21.4.

Skattetrykket på aksjegevinster har også fått konsekvenser for beskatning på uttak for aksjesparekonto. Fra 2021 til 2023 har skattesatsen på aksjegevinster og utbytte økt fra 31,68% til 37,84% som er dagens skattesats (Rime Advokater, u.d.). Så lenge midlene ikke tas ut fra aksjesparekontoen vil ikke dette ha noen betydning for kontoeieren. Betydningen av «renters-rente effekten» på utsatt skatt forklares grundig i kapittelet om VPS-konto.

3.1.5 Skjermingsfradrag

Skjermingsfradrag er et fradrag som reduserer ens skattepliktige aksjeinntekter, ved at fradraget skjermer en del av aksjegevinsten. Dette fradraget beregner man ved å multiplisere skjermingsgrunnlag med skjermingsrenten jf. Sktl. § 12-12. For aksjer på aksjesparekonto tar skjermingsgrunnlaget grunnlag i den som eier aksjesparekontoen sitt innskudd på kontoen. Om man har flere innskudd og uttak i løpet av et år på aksjesparekontoen, regnes skjermingsgrunnlaget til den laveste innskuddssaldoen på kontoen i løpet av året, tillagt skjerming ubenyttet fra tidligere år. Formålet med skjermingsfradraget er å unngå beskatning av den delen av avkastningen som tilsvarer risikofri rente. Dette er for å sikre finansieringsnøytralitet i forhold til en sikker og passiv kapitalplassering (Nordnet, 2023). Skjermingsrenten varierer fra år til år, i tråd med utviklingen i rentemarkedet.

Selve skjermingsrenten per år beregnes ved at man finner det årlige gjennomsnittet av tre måneders statskasserveksler etter skatt pluss 0,5 prosentpoeng.

Ved uttak fra aksjesparekonto til kontohaver, skal det behandles som et uttak fra konto. Uttaket settes videre til markedsverdi av aksjen på overføringstidspunkt. Uttaket blir videre ikke beskattet før beløpet overstiger beløpet som ble satt inn på konto. Uttaket skal redusere skjermingsgrunnlaget (Skatteetaten, 2023).

Noe man bør være obs på når man eier en aksjesparekonto er hvordan grunnlaget for skjermingsfradrag beregnes. Skjermingsfradraget beregnes nemlig den laveste (innskudds)verdien på aksjesparekontoen hvert år.

Et eksempel man kan bruke som forklaring på dette kan være en som eier en aksjesparekonto med saldo 0, som setter inn kr 10 000 i september 2022 og kr 500 000 i november 2022. Skjermingsgrunnlaget blir i dette tilfellet på kun 10 000 kroner. Man får nemlig først skjerming på de kr 500 000 året etterpå. Det samme gjelder motsatt. Om en hadde satt inn 500 000 i september og ytterligere 10.000 i november, ville beløpet det beregnes skjerming på være beløpet på kr 500 000. Dette forutsetter at man ikke tar ut noen penger før årsskiftet (Nordnet, 2023).

3.2 VPS-konto

3.2.1 Innledning

I denne delen av oppgaven vil vi beskrive hvilke regler og skattemessige forhold man må forholde seg til ved aksjehandel gjennom en konto hos verdipapirsentralen (VPS-konto). Vi går gjennom skattereglene som gjelder for gevinst og tap ved realisasjon samt regler for skattlegging av utbytte. Vi vil også gå gjennom hva renters rente-effekten er og hvilke ulemper man kan få ved bruk av VPS-konto, ved at man kan gå glipp av denne effekten. Til slutt vil vi skrive litt om kildeskatt ved handel av utenlandske aksjer.

3.2.2 Om VPS-konto

En mulighet man har som investor er å eie aksjer gjennom en VPS-konto. En konto i VPS er en konto i verdipapirsentralen, som nå heter Euronext Securities. Verdipapirsentralen er et registreringssystem for oppgjør og rettigheter knyttet til verdipapirer (Euronext Securities, 2023). VPS-konto tilbys hos flere aktører i Norge, blant annet Nordnet, DNB og Nordea. I en VPS-konto skattlegges gevinst og tap ved realisasjon, og utbytte skattlegges årlig (Sættem, 2023). Ved beregning av gevinst/tap anses den aksjen som var først anskaffet, for å være realisert først (FIFU-metoden), jf. Sktl. § 10-36. Gevinst/tap vil dermed være kalkulert basert på kostprisen til de første aksjene du kjøpte, og ikke basert på gjennomsnittspris.

I de aller fleste tilfeller er det gratis å ha en VPS-konto. Aktørene som tilbyr dette tar seg imidlertid betalt for ekstratjenester som realtidsoppdatering av kurser, analyseverktøy o.l. Disse aktørenes hovedinntekt er imidlertid en handelsavgift (kurtasje) på hver transaksjon du utfører.

3.2.3 Skatt VPS-konto

Kapitalavkastning i form av utbytte eller gevinst ved salg av aksjer via VPS-konto ansees som skattepliktig inntekt. Skatteloven § 10-11(1) og § 10-31 beskriver at utbytte og gevinst ved realisasjon av aksjer er skattepliktig. Tap er fradragsberettiget, og man har således skattemessig symmetri. For personlig aksjonær skal gevinsten oppjusteres med 1,72. Gevinst og tap settes til vederlaget ved realisasjonen fratrukket aksjens inngangsverdi, jf. Sktl. § 10-32. Eventuelle kjøps- og salgskostnader skal trekkes i fra. Gevinsten eller tapet skal etter Sktl. § 14-2 første ledd tas til inntekt eller fradrag, i det året det tilflyter skattyteren.

Skjermingsfradraget i VPS-konto følger den enkelte aksjen, og settes til aksjens skjermingsgrunnlag multiplisert med en skjermingsrente, jf. Sktl. § 10-12 andre ledd.

Skjermingsgrunnlaget er aksjens inngangsverdi inkludert eventuelle kostnader ved anskaffelse av aksjen, tillaget aksjens ubenyttete skjermingsfradrag for tidligere år, jf. Sktl. § 10-12 andre ledd og § 10-32 andre ledd. For skattlegging av aksjer og fondsandeler gjennom VPS-konto, er det FIFU-prinsippet som gjelder, jf. Sktl. § 10-36. FIFU-prinsippet står for først inn, først ut. Prinsippet går ut på at man alltid først selger de aksjene og fondsandelene som man kjøpte først. Derfor er det med utgangspunkt i dette prinsippet skattleggingen av realisasjon(ene) blir bestemt.

En fordel med VPS-konto er at det ikke er noen begrensning på hva man kan investere i. Man kan blant annet investere i unoterte aksjer, og aksjer utenfor EØS. Rent skattemessig er det derimot en ulempe at man ikke får utsatt skatten på gevinst og utbytte slik som på aksjesparekonto og gjennom ulike kapitalforsikringskontoer. Ved å utsette skatt på gevinst kan man dra nytte av «rentes rente-effekten» i form av at man kan få avkastning på den utsatte skatten.

«Renters rente-effekten» ble omtalt som «verdens åttende underverk» av Albert Einstein. Effekten innebærer at man får renter eller avkastning av opprinnelig innskudd samt av den akkumulerte avkastning. Det er denne gevinsten på tidligere gevinst som gjør at man over tid vil man kunne oppnå en betydelig større vekst i sin avkastning ved å reinvestere løpende avkastning, i stedet for å kun la det opprinnelige innskuddet bli stående (Söderberg & Partners, 2020).

La oss si man får 100 000 kroner i utbytte i 2023. I en VPS-konto, og med en skattesats på 37,84%, ville man da måtte betale 37 840 kroner i utbytteskatt (vi bruker skattesats for 2023 som grunnlag, for å forenkle regnestykket). Ved å utsette skatten kan man reinvestere de 37 840kr og få avkastning på denne kapitalen. Om man reinvesterer disse pengene og klarer å få 10% årlig avkastning over 20 år, vil man etter 20 år ha 254 568kr ($37\,840 * (1+10\%)^{20}$) (skjermingsfradrag er ikke medregnet i denne beregningen). Dette er gevinst man går glipp av dersom man ikke får utsatt skatten.

Her er et annet eksempel for å illustrere effekten av utsatt skatt:

Ola er en dyktig lege som liker å spare på fritiden. Han ønsker nå å investere i utbytteaksjer i aksjemarkedet for å få kapitalen hans til å vokse. Han starter med å kjøpe aksjer som er forventet å betale ut jevnlig utbytter for 1 million kroner, og forventer en årlig utbytteyield på 10%. Dette betyr at de betaler ut tilsvarende 10% av den opprinnelige investeringen årlig (IG, u.d.).

Selskapene Ola investerer i vokser ikke og betaler alt overskuddet i utbytte og han forventer dermed ingen prisstigning på aksjene.

Ola reinvesterer utbyttet hvert år, samtidig som han skyter inn 100.000 kroner ved slutten av hvert år for å øke kapitalen enda raskere.

Skatt på alminnelig inntekt er i hele perioden 22%, og oppjusteringsfaktor for utbytte holder seg til nåværende 1.72, jf. Sktl. § 10-11(1). Reell skattesats på utbytte blir dermed 37,84%.

Skjermingsrenten holder seg konstant til 1,7%.

Ola lurer på hva som er mest gunstig av å velge en VPS-konto eller en ASK-konto (Aksjesparekonto – beskrevet tidligere i oppgaven) gitt forventningene han har, og har dermed forespurt en kalkyle:

VPS-konto										
år	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Startkapital	1 000 000	1 169 879	1 351 521	1 545 738	1 753 402	1 975 444	2 212 859	2 466 712	2 738 141	3 028 362
Årlig innskudd	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Utbytte	100 000	116 988	135 152	154 574	175 340	197 544	221 286	246 671	273 814	302 836
Kapital pr 31.12 før utbytteskatt	1 200 000	1 386 867	1 586 673	1 800 312	2 028 742	2 272 988	2 534 145	2 813 383	3 111 955	3 431 198
skjermingsfradrag	20 400,0	23 577	26 973	30 605	34 489	38 641	43 080	47 828	52 903	58 330
-Skatt utbytte	- 30 121	- 35 347	- 40 935	- 46 910	- 53 298	- 60 129	- 67 433	- 75 242	- 83 593	- 92 521
Kapital pr 31.12 etter skatt	1 169 879	1 351 521	1 545 738	1 753 402	1 975 444	2 212 859	2 466 712	2 738 141	3 028 362	3 338 677

ASK-konto										
år	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Startkapital	1 000 000	1 200 000	1 420 000	1 662 000	1 928 200	2 221 020	2 543 122	2 897 434	3 287 178	3 715 895
Årlig innskudd	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Utbytte	100 000	120 000	142 000	166 200	192 820	222 102	254 312	289 743	328 718	371 590
Kapital pr 31.12	1 200 000	1 420 000	1 662 000	1 928 200	2 221 020	2 543 122	2 897 434	3 287 178	3 715 895	4 187 485
Ubenyttet skjermingsfradrag	17 000,0	37 400	61 540	89 794	122 573	160 331	203 564	252 820	308 702	371 872

Tabell 1 - VPS-konto vs. aksjesparekonto

Som vi kan se i *tabell 1* vil Ola ha 4 187 485kr på konto i år 10 om han velger ASK-konto, kontra 3 338 677kr om han velger en VPS-konto. På ASK-kontoen har Ola derimot ikke betalt noe skatt, som betyr at om han skal bruke pengene i år 10, må han realisere og betale skatt på gevinsten.

Realisasjon 01.01 x11	VPS-konto	ASK-konto
Kapital pr 01.01.x11	3 338 677	4 187 485
skattepliktig utbytte (ikke betalt)	0	2 187 485
Ubenyttet skjermingsfradrag	0	371 872
-Skatt på utbytte	0	687 028
Kapital pr 01.01.x11 etter skatt	3 338 677	3 500 457
differanse	161 780	

Tabell 2 - Realisasjon x11 VPS-konto vs. aksjesparekonto

I *tabell 2* kan vi se at om Ola realiserer alt den 01.01.x11 vil han ved å velge ASK-konto ha 161 780kr mer enn om han velger enn VPS-konto. Dette utgjør 4,8% meravkastning ved å velge ASK-konto sammenlignet med VPS-konto. Om Ola derimot velger å ikke realisere, vil han ha 848 808kr mer i kapital på ASK-konto kontra VPS-konto, som kan gi han full fordel av rentes-rente-effekten.

3.2.4 Kildeskatt ved investeringer i utenlandske verdipapirer

En av fordelene med VPS-konto er muligheten til å fradragføre betalt kildeskatt om man eier utenlandske selskaper som betaler utbytte. Ifølge Sktl. § 16-20 tredje ledd, kan skattyter kreve fradrag i norsk inntektsskatt for kildeskatt betalt til den fremmede staten som selskapet tilhører. Dette er for å hindre at skatteyder blir dobbeltbeskattet i form av full utbytteskatt til den norske stat på toppen av kildeskatten betalt til den fremmede staten.

På aksjesparekonto er det derimot ikke like lett å fradragføre kildeskatt. Ifølge Nordnet, får skattyter ikke krevd fradrag for betalt kildeskatt på aksjesparekonto med mindre man har tilstrekkelig skattepliktig uttak på samme aksjesparekonto samme skatteår (Nordnet, 2023). Ved uttak av aksjesparekonto ansees uttaket først å være tilbakebetaling av innskudd, jf. Skatteloven § 10-21 fjerde ledd. Vedkommende må dermed gjennomføre et uttak på hele det innskutte beløpet, i tillegg til et beløp som gir tilstrekkelig skattepliktig gevinst, for å få fradrag for betalt kildeskatt.

For langsiktige sparere som ikke har behov for å bruke pengene, og som ønsker å ta full fordel av «rentes-rente-effekten», vil det dermed være ødeleggende å gjøre uttak hvert år for å kunne få tilstrekkelig skattepliktig gevinst til å fradragføre kildeskatten.

Dersom Ola skulle investert i utenlandske utbytteselskaper, gitt samme forutsetninger som i forrige eksempel (*tabell 1 og 2*), men med en kildeskatt på 15% som blir automatisk trukket fra ved mottak av utbytte, ser resultatet annerledes ut:

VPS-konto										
år	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Startkapital	1 000 000	1 169 783	1 351 304	1 545 376	1 752 866	1 974 702	2 211 875	2 465 447	2 736 550	3 026 397
Årlig innskudd	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Utbytte	100 000	116 978	135 130	154 538	175 287	197 470	221 188	246 545	273 655	302 640
-Kildeskatt	- 15 000	- 17 547	- 20 270	- 23 181	- 26 293	- 29 621	- 33 178	- 36 982	- 41 048	- 45 396
Kapital pr 31.12 før utbytteskatt	1 185 000	1 369 214	1 566 165	1 776 733	2 001 860	2 242 552	2 499 885	2 775 010	3 069 157	3 383 641
skjermingsfradrag	20 145,0	23 277	26 625	30 204	34 032	38 123	42 498	47 175	52 176	57 522
-Skatt utbytte	- 15 217	- 17 910	- 20 789	- 23 867	- 27 158	- 30 676	- 34 438	- 38 460	- 42 760	- 47 357
Kapital pr 31.12 etter skatt	1 169 783	1 351 304	1 545 376	1 752 866	1 974 702	2 211 875	2 465 447	2 736 550	3 026 397	3 336 285
ASK-konto										
år	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Startkapital	1 000 000	1 185 000	1 385 725	1 603 512	1 839 810	2 096 194	2 374 370	2 676 192	3 003 668	3 358 980
Årlig innskudd	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Utbytte	100 000	118 500	138 573	160 351	183 981	209 619	237 437	267 619	300 367	335 898
-Kildeskatt	- 15 000	- 17 775	- 20 786	- 24 053	- 27 597	- 31 443	- 35 616	- 40 143	- 45 055	- 50 385
Kapital pr 31.12	1 185 000	1 385 725	1 603 512	1 839 810	2 096 194	2 374 370	2 676 192	3 003 668	3 358 980	3 744 493
Ubenyttet skjermingsfradrag	17 000,0	37 145	60 702	87 962	119 239	154 874	195 238	240 734	291 796	348 899

Tabell 3 - VPS-konto vs. aksjesparekonto, m/kildeskatt

Realisasjon 01.01 x11	VPS-konto	ASK-konto
Kapital pr 01.01.x11	3 336 285	3 744 493
skattepliktig gevinst (ikke betalt)	0	1 744 493
Ubenyttet skjermingsfradrag	0	348 899
-Skatt på utbytte	0	528 093
Kapital pr 01.01.x11 etter skatt	3 336 285	3 216 400
differanse	-	119 884

Tabell 4 - Realisasjon 01.01.x11, VPS-konto vs. aksjesparekonto, m/ kildeskatt

Fra tabell 3 og tabell 4 kan vi se at Ola vil ha mindre kapital per 01.01.x11 ved realisasjon dersom han velger å investere i utenlandske utbytteselskaper på ASK-konto kontra enn VPS-konto. Årsaken til dette er at Ola ikke får fradrag for betalt kildeskatt på ASK-kontoen.

ASK-konto	VPS-konto	
SUM utbytter	2 052 345	Sum utbytter 1 923 430
SUM kildeskatt	307 852	kildeskatt 288 515
SUM utbytteskatt	528 093	utbytteskatt 298 631
SUM skatt	835 945	SUM skatt 587 146
Skattesats i %	40,73 %	Skattesats i % 30,5 %

Tabell 5 - Skattesats VPS-konto VS aksjesparekonto, m/ kildeskatt

Fra tabell 5 kan vi se at det totale skattetrykket i prosent av utbyttene utgjør 40,73% på ASK-konto, sammenlignet med 30,5% på VPS-konto. Gjennom ASK-konto får Ola altså en total skattesats over utbyttesatsen på 37,84%, selv etter at skjermingsfradrag er tatt med. Dette kommer som følge av at Ola blir dobbeltbeskattet med både kildeskatt og full utbytteskatt på netto utbytte/gevinst. Ola får 100 000kr i utbytte på ASK-kontoen. 15 000kr trekkes automatisk som kildeskatt. Om Ola skal realisere dette 01.01.x2 vil han måtte betale 37,84% utbytteskatt på netto utbytte, som er 85 000kr. Dette utgjør 32 164kr. Totalt betaler Ola 47 164 kroner i skatt fra et utbytte på 100 000 kroner. Dette tilsvarer en skattesats på 47,16%, som er 9,32 prosentpoeng høyere enn hva han ville betalt i skatt gjennom en VPS-konto (det er ikke medregnet skjermingsfradrag i dette eksempelet).

Det er verdt å merke at kildeskatt bare gjelder for utbytter fra utenlandske selskap. Man blir ikke trukket kildeskatt fra kapitalgevinst som følge av at man selger en utenlandsk aksje som har steget i verdi. Den skattemessige fordelingen med å eie utenlandske aksjer gjennom VPS-konto kontra ASK- eller fondskonto oppstår dermed kun dersom en stor andel av kapitalavkastningen er resultat av utbyttebetaling.

Dersom majoriteten av kapitalavkastningen fra et utenlandsk selskap kommer som følge av verdistigning vil det fortsatt være skattemessig gunstig å velge en konto hvor man får utsatt skatteplikten. Ifølge The New York Times bruker amerikanske selskaper mer kapital på tilbakekjøp av aksjer, sammenlignet med utbytter (Sommer, 2022). Dersom et selskap kjøper tilbake egne aksjer skal i teorien aksjeprisen stige over tid ettersom hver enkelt aksje vil utgjør en større andel av selskapet. Som privatinvestor vil det derfor rent skattemessig være mer gunstig å bli «betalt» via tilbakekjøp av aksjer kontra utbytter, ettersom man da slipper å betale kildeskatt.

3.3 Investeringselskap

3.3.1 Innledning

Dersom man velger å gjøre sine aksjeinvesteringer gjennom et NUF (Norsk avdeling av utenlands foretak), aksjeselskap eller ansvarlig selskap, vil det være andre regler for beskatning av gevinst, tap og utbytte enn ved å gjøre dette som privatperson. I forbindelse med skatteforliket i Stortinget i 2004, ble det gjort endringer i skattingen av aksjeinvesteringer. For å unngå såkalt kjedebeskatning ble fritaksmodellen innført (Finansdepartementet, 2004).

I dette kapitlet vil vi beskrive hva et investeringselskap er, hvordan aksjonærmodellen er bygget opp og hvordan fritaksmetoden fungerer. Vi vil også gå inn på hvilke alternativer man har dersom man ønsker å ta ut penger fra et aksjeselskap til privat forbruk, og hvilke skatteregler som gjelder da. Til slutt vil vi påpeke andre fordeler og ulemper ved å gjøre sine investeringer gjennom et investeringselskap.

3.3.2 Kjedebeskatning

Kjedebeskatning er en form for beskatning som kan oppstå når det er flere ledd i en økonomisk transaksjon, og skattesystemet ikke tar hensyn til dette. Kjedeskatning kan oppstå når flere selskaper eller enkeltpersoner utfører transaksjoner som involverer varer eller tjenester som blir beskattet på hvert ledd i transaksjonskjeden.

Ifølge finansdepartementet, favoriserer kjedebeskatning flate organisasjonsstrukturer fremfor konserner, og fører til at kapital blir låst inne i etablerte strukturer, samtidig som det forhindrer at kapitalen allokeres slik at det samlede overskuddet blir størst mulig (Finansdepartementet, 2004, s. 108).

For å unngå kjedebeskatning har mange land innført spesielle regler og prosedyrer for å sikre at bare den endelige merverdi eller gevinsten i en transaksjonskjede blir beskattet. Dette kan omfatte systemer for å gi fradrag for allerede betalte skatter, eller å innføre unntak eller begrensninger for skatt på visse typer transaksjoner. Formålet med slike tiltak er å redusere den samlede skattebelastningen og bidra til en mer effektiv og rettferdig beskatning. For aksjeinvesteringer, har Norge innført aksjonærmodellen og fritaksmetoden, som sørger for at inntekt bare beskattes en gang i selskapssektoren, og at aksjeinntekt ut over en avkastning tilsvarende risikofri rente beskattes når den tas ut av selskapssektoren (Finanskomiteen, 2011, s. 25). Aksjonærmodellen og fritaksmetoden er forklart nærmere under «Aksjonærmodellen» og «Fritaksmetoden».

3.3.3 Om investeringsselskap

Et investeringsselskap er et aksjeselskap som i hovedsak eier aksjer i andre selskaper, aksjefond eller andre verdipapirer. Et kjennetegn for denne typen selskap er at det har største delen av sine eiendeler plassert i finansielle anleggsmidler som aksjer, obligasjoner, egenkapitalbevis og liknende. Inntektene kommer typisk fra gevinst ved realisasjon av aksjer og utbytte. Et investeringsselskap investerer ofte i flere forskjellige verdipapirer, dette er som regel for å diversifisere med det formål å redusere risiko.

Målet når du investerer i aksjer og obligasjoner er å sette kapitalen din i andre selskaper og prosjekter, fremfor å drive bedrift selv. Det finnes bedrifter som driver med både salg av varer og tjenester selv, i tillegg til å investere, men det er ikke uvanlig at det deles inn i to ulike selskaper. Holdingselskap er et eksempel på en type investeringsselskap som har som formål å eie andeler i andre selskaper. Et holdingselskap produserer som regel ikke tjenester eller produkter selv.

Fordelen med å investere i aksjer og fond gjennom et investeringsselskap er at avkastningen investeringsselskapet får fra disse finansielle aktivaene går under fritaksmetoden, og kan således realiseres.

For aksjeinvesteringer som ikke går inn under fritaksmetoden, vil det altså være både skatt ved gevinst og fradrag ved tap, som er hovedregelen i Sktl. § 10-31.

3.3.4 Aksjonærmodellen

Aksjeinntekter består av utbytter og gevinst ved salg av aksjer. Aksjonærmodellen innebærer at aksjeinntekter til personlige skatteyttere som ikke overstiger et skjermingsfradrag er fritatt fra skatteplikt som alminnelig inntekt (Finansdepartementet, 2004, s. 79). Skjermingsfradraget skal tilsvare den risikofrie alternativavkastningen ved å investere i kortsiktige statsobligasjoner (NIBOR 3mnd). Dette betyr at kun meravkastningen ved å investere i aksjer blir skattlagt som alminnelig inntekt. Aksjonærmodellen sikrer dermed at investeringer i aksjer i stor grad likestilles med plassering i sikre verdipapirer som i kortsiktige statsobligasjoner.

Grunnlaget for å beregne skjermingsfradraget (skjermingsgrunnlaget) settes i til aksjens anskaffelsesverdi inkludert utgifter som har direkte sammenheng med kjøpet, som for eksempel meglerutgifter (Skatteetaten, 2023). Skjermingsfradraget beregnes ved at skjermingsgrunnlaget multipliseres med skjermingsrenten. Skjermingsrenten skal reflektere renten etter skatt på en risikofri investering. Renten fastsettes derfor på bakgrunn av gjennomsnittlig rente for statskasseveksler med 3 måneders løpetid (NIBOR 3mnd), justert for skatt, med et tillegg på 0,5 prosentenheter. Renten for skatteåret settes i januar i påfølgende år (Skatteetaten, 2023).

Dersom inntektene fra aksjen er lavere enn skjermingsfradraget, kan en legge til ubenyttet skjermingsfradrag til skjermingsgrunnlaget for neste år. Dette vil følgelig øke skjermingsfradraget for senere år. I praksis betyr dette at ubenyttet skjermingsfradrag framføres med rente. Ubenyttet skjermingsfradrag følger den enkelte aksje og kan ikke trekkes fra inntekter fra andre aksjer.

Av praktiske hensyn er det eieren av aksjen den 31.12. som får skjermingsfradraget beregnet for det året. Ved salg av aksjen får den som selger trekke fra tidligere ubenyttet skjermingsfradrag fra eventuell gevinst. Ved tap trekkes hele tapet fra i alminnelig inntekt. Den nye eieren får beregnet nytt skjermingsfradrag tilsvarende den nye kostprisen multiplisert med skjermingsrenten (Skatteetaten, 2023).

Hovedformålet med skjermingsfradraget er å gjøre investeringer i aksjer og arbeidende kapital mer attraktivt kontra obligasjoner og eiendom. En utbytteskatt uten skjermingsfradrag kunne presset opp avkastningskravet på aksjeinvesteringer og ført til at norske investorer vrir investeringer fra aksjer over til obligasjoner, eiendom mv. Tilgangen på ny, norsk egenkapital kunne dermed svekkes (Finanskomiteen, 2011, s. 21).

3.3.5 Fritaksmetoden

Fritaksmetoden innebærer at inntekt fra aksjer skattlegges først når det tas ut av selskapssektoren, i form av utbytte eller aksjegevinst som tilfaller personlige norske aksjonærer (Finansdepartementet, 2004, s. 108). For skatteyttere nevnt i skatteloven § 2-38 første ledd, er gevinst eller tap ved salg av aksjer fritatt for skatteplikt, jf. Sktl. § 2-38 andre ledd. For utbytte som tilfaller skatteyttere som nevnt i skatteloven §2-38 første ledd bokstav a til h, skal derimot tre prosent av utbyttet ansees som skattepliktig inntekt, jf. Sktl. § 2-38 sjette ledd, bokstav a (skatteloven, 1997, § 2-38). Fritaksmetoden gjelder bare for upersonlige skatteyttere, og gjelder dermed ikke for enkeltpersonsforetak (skatteloven, 1997, § 2-38).

I tillegg til aksjeselskaper, kan også andre former for foretak benytte seg av fritaksmetoden. Eksempler på disse er allmennaksjeselskap (ASA), konkursbo, samvirkeforetak, foreninger eller stiftelser. Et felles formål for alle disse vil være å forhindre å betale skatt mange ganger av samme overskudd (Fiken, 2023).

For å illustrere et konkret eksempel på fritaksmetoden kan man ta utgangspunkt i et holdingselskap, som ble innledningsvis ble nevnt som eksempel på en type investeringsselskap.

Et holdingselskap er altså en type aksjeselskap, som istedenfor å selge varer og tjenester selv, eier andeler i andre selskaper som gjør det (Fiken, 2023). Dette fører videre med seg noen fordeler som blir sentrale i eksempelet som skal illustreres under.

Ta utgangspunkt i et ordinært aksjeselskap som går med overskudd, som følge av salg av varer og tjenester. Aksjene i dette aksjeselskapet eies videre av et holdingselskap, og holdingselskapet eies videre av en privatperson. Overskuddet til aksjeselskapet beskattes deretter på vanlig vis. Etter beskatning velger aksjeselskapet å utbetale overskuddet til holdingselskapet i form av et utbytte, som på grunn av fritaksmetoden er skattefritt.

Videre betaler privatpersonen skatt på dette utbytte om/når den eventuelt velger å ta dette ut fra holdingselskapet, altså beskatningen skjer når pengene først tjenes (Fiken, 2023).

Fordelen privatpersonen oppnår med å gjøre det på denne måten er at man optimaliserer beskatningen, i form av unngå kjedebeskatning som det står skrevet mer om over. Altså, anses det å være en fordel ved modellen for en aksjonær i et selskap, som illustrert i eksempelet, at man utsetter skatten ved å beskatte først når man velger å ta ut utbyttet privat fra holdingselskapet. Dette åpner videre for reinvestering i andre prosjekter som for eksempel bolig, tilnærmet uten beskatning.

Videre, når gevinsten først tas ut fra selskapssektoren til den personlige skatteyteren, ansees gevinsten som overstiger skjermingsfradraget som fordel vunnet ved kapital, og skattlegges som alminnelig inntekt med en oppjusteringsfaktor, jf. Sktl. § 5-20 første ledd bokstav b, § 10-11, og § 10-31. Oppjusteringsfaktoren for 2023 er på 1,72 for både skattepliktig utbytte og gevinst ved realisasjon av aksjer, jf. Sktl. § 10-11 og 10-31. Den store fordelen som fritaksmetoden gir for investoren er dermed at han kan reinvestere gevinsten gjennom holdingselskapet, uten å utløse skatt. Dette gir muligheter for å få avkastning på latent skatt, som dermed innebærer at man får avkastning på penger som vil tilhøre staten ved uttak fra selskapet. Da kan man dra nytte av rentes-renteeffekten som er meget gunstig.

3.3.6 Hvor er et selskap hjemmehørende?

Et selskap som er registrert i utlandet vil kunne anses som skattemessig hjemmehørende i Norge dersom det reelt sett må anses ledet herfra på styrenivå. Et selskap kan for eksempel også, som følge av ulike lands interne regler, bli ansett for å høre hjemme i flere land, for eksempel både i Norge og et annet land, eller i to forskjellige utland.

For å bestemme selskapets skattemessige bosted, må man ofte foreta undersøkelser som:

- Lete etter opplysninger på selskapets hjemmeside.
- Finne ut av hvor selskapets hovedkontor ligger.
- Lese årsrapporten til selskapet, herunder skattenoten. Sies det her noe om hvilket land selskapet skatter til?
- Undersøke om det er utarbeidet prospekter som kan si noe om beskatningen av investorene.

- Skrive en e-post eller ta en telefon til selskapet, med spørsmål om hvor selskapet er hjemmehørende.

Flere av bestemmelsene i skatteloven forutsetter at det tas stilling til hvor et selskap er skattemessig hjemmehørende (skattemessig bosted for selskapet). Spørsmålet er derfor om selskapet er skattemessig hjemmehørende i Norge, eller om det er hjemmehørende i utlandet? Dette har betydning for om et selskap er alminnelig skattepliktig til Norge, eller om det eventuelt har begrenset skatteplikt til Norge.

Selv om selskaper er stiftet i utlandet, kan de ha skatteplikt til Norge på linje med norske aksjeselskaper. Betingelsen for skatteplikt, er at selskapet anses som "hjemmehørende i riket", jf. skatteloven § 2-2. Dette spørsmålet avgjøres altså ikke på bakgrunn av hvilket land selskapet er registrert i (hvor det er stiftet), men avgjøres ut fra hvor selskapets ledelse utøver sine funksjoner.

Dersom selskapet må anses ledet fra Norge, vil selskapet anses å være hjemmehørende i Norge. Konsekvensen av dette vil være at selskapet blir alminnelig skattepliktig hit for alle sine inntekter, også for inntekter innvunnet i utland, jf. skatteloven § 2-2 sjette ledd.

Videre finnes det også eksempler på selskaper som har dobbelt skattemessig bosted, hvor selskaper som følge av intern skatterett i forskjellige stater anses for å være hjemmehørende i flere stater. I slike tilfeller kan man bli både skattepliktig i både Norge og det aktuelle landet, men det finnes også andre måter å løse det på, om Norge f.eks. har skatteavtale med det aktuelle landet (Skatteetaten, 2012).

3.3.7 NOKUS-reglene i skattelovens betydning for hvor selskaper er hjemmehørende

Til tross for at et selskap som er skattemessig hjemmehørende i utlandet, kan det likevel kunne bli skattepliktig i følge NOKUS-reglene i skatteloven. De såkalte reglene omkring NOKUS, som står for «norsk-kontrollert utenlandsk selskap», sier blant annet at aksjonærene i selskapet kan bli skattepliktige til Norge dersom minst 50% av selskapets aksjer eies eller kontrolleres av norske skatteyttere, jf. skatteloven §§ 10-60 til 10-68 (Skatteetaten, 2012).

3.3.8 Fritaksmetodens betydning for hvor et selskap er hjemmehørende

Som skrevet om rundt fritaksmetoden, gir den nærmere vilkår omkring beskatning av aksjeinntekter. Dette gjelder også i utgangspunktet for aksjeinntekter fra selskaper som er skattemessig hjemmehørende i utlandet, og for aksjeutbytter som tas ut fra norske selskaper til selskapsaksjonærer hjemmehørende innenfor EØS (fritatt for kildeskatt).

Hovedregelen i fritaksmetoden er at gevinst/utbytte er skattefritt, og at tap ikke er fradragsberettiget, til et utenlandsk selskap som er hjemmehørende i et EØS-land. Spørsmålet om fritaksmetodens regler dukker derimot opp når et land anses for å være hjemmehørende både i et EØS-land men også et land utenfor EØS. Utgangspunktet er at reglene kommer til anvendelse, til tross for at selskapet også er hjemmehørende til et land utenfor EØS. Unntaket finner man derimot dersom selskapet i henhold til skatteavtale mellom de to landene de anses for å være hjemmehørende i, ikke anses skattemessig hjemmehørende i EØS-landet. Dette vil da bli avgjørende omkring anvendelse av fritaksmetoden, hvor selskapet ikke vil anses som skattemessig hjemmehørende innenfor EØS (Skatteetaten, 2012).

3.3.9 Beskatning av utbytte og aksjegevinst fra aksjer innenfor fritaksmetoden

Selskapsaksjonærer hjemmehørende i Norge som omfattes av fritaksmetoden skal inntektsføre 3 % av aksjeutbytte fra selskap som faller inn under fritaksmetoden, jf. Sktl. § 2-38 sjette ledd bokstav a. Den sjablongmessige inntektsføringen på 3 % gjennomføres uavhengig av størrelsen på de faktiske kostnadene som fradragsføres etter Sktl. § 6-24. Det gis ikke skjermingsfradrag for utbytte til en selskapsaksjonær.

Gevinst ved salg av aksjer som faller under fritaksmetoden er som hovedregel fritatt for skatteplikt, jf. Sktl. §2-38 andre ledd. Dette betyr at innenfor fritaksmetoden, kan selskapsaksjonæren kjøpe og selge aksjer uten løpende beskatning av dette.

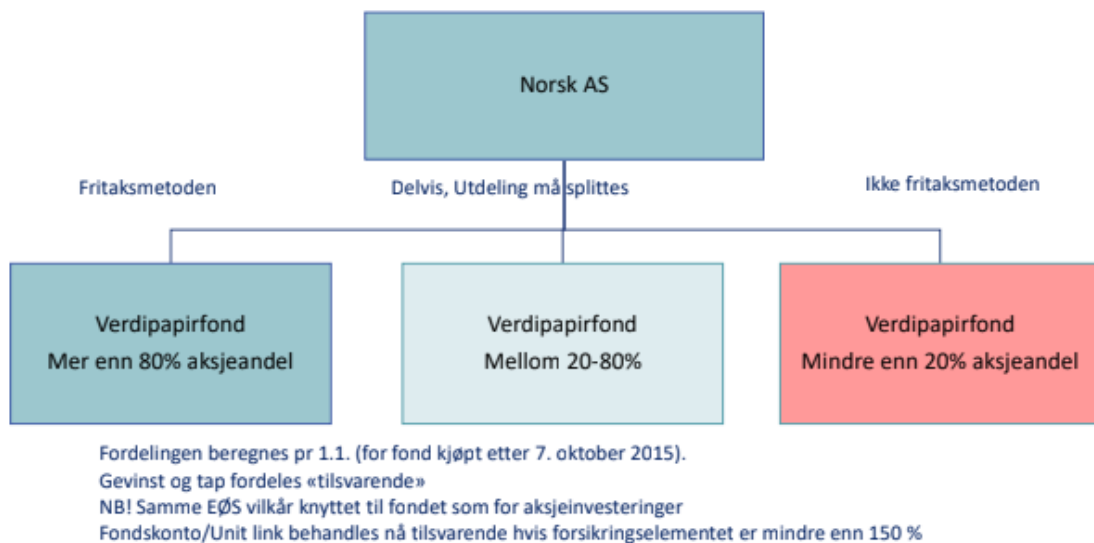
I noen tilfeller kan aksjeinntekter både være fritatt for skatteplikt etter skatteloven § 2-38 og unntatt fra beskatning i Norge etter skatteavtale med annen stat. Slik inntektsføring anses som en reversering av kostnader knyttet til skattefrie aksjeinntekter som er fradragsberettigede etter Sktl. § 6-24. Sjablongmessig inntektsføring etter 3%-regelen skal gjennomføres, selv om de tilhørende aksjeinntekter er unntatt fra skattlegging i Norge etter skatteavtale.

Gevinst og tap ved realisasjon av aksjer mv. skal ikke inngå i grunnlaget. Det samme gjelder gevinst og tap på andeler i selskaper med deltakerfastsetting, jf. § 2-38 annet ledd bokstav b, og gevinst og tap ved realisasjon av finansielt instrument som har aksjer mv. som underliggende objekt.

3.3.10 Beskatning av utbytte og aksjegevinst fra aksjer utenfor fritaksmetoden

Dersom en aksjeinvestering faller utenfor fritaksmetoden, skal gevinst, uttak og utbytte ansees som skattepliktig alminnelig inntekt (Danske Bank, 2023). Selskapsaksjonæren betaler da 22 prosent skatt på gevinst ved salg av aksjer, samt utbytte. 3% regelen gjelder ikke for utbytte dersom investeringen faller utenfor fritaksmetoden. Selskapsaksjonæren får også 22 prosent fradrag i alminnelig inntekt ved tap.

3.3.11 Hvordan behandles fond?

Figur 1 - Hvordan behandles fond?

(Nordnet, 2022)

Som vi ser av *figur 1* vil det være forskjeller på hvordan forskjellige typer fond skal behandles. Dersom aksjeandelen av verdipapirfondet er høyere enn 80% faller dette innenfor fritaksmetoden. Om aksjeandelen ligger i intervallet 20% til 80% skal det splittes opp i en forholdsmessig lik fordeling, og ved en aksjeandel er under 20% vil fondet falle utenfor fritaksmetoden og beskattes som renteinntekt. Kravet om minimum 80% aksjeandel er dermed forholdvis likt for kravene for aksjeandel på aksjesparekonto.

3.3.12 Skattefri tilbakebetaling av innskutt kapital

I denne oppgaven forutsetter vi at hele beløpene i de tre regneeksemplene som vi senere skal gjennomgå, er innskudd som blir skutt inn i selskapet eller kontoene 1.januar 2022. Dette innebærer at det for aksjonæren ikke foreligger skatteplikt for uttak av disse innskutte midlene. I skatteloven § 10-11.2 står det at utbytte regnes som enhver vederlagsfri overføring av verdier fra selskap til aksjonær, samt at dette ikke gjelder for innbetalt aksjekapital. Et selskap må ha en aksjekapital på minimum 30 000kr, jf. Asl. § 3-1.1. Dette beløpet kan dermed ikke tas ut fra selskapet. For utbytteutbetalinger er det slik at selskapet må ha en forsvarlig egenkapital og likviditet både i forkant og etterkant utbyttebetalingen er gjennomført, jf. Asl. §§ 8-4.1 og 3-4. Det er naturlig å anta at dette også gjelder for tilbakebetaling av innskutt kapital.

3.3.13 Uttak fra investeringsselskap, lønn kontra utbytte

For investorer som investerer gjennom aksjeselskap, og som selv er ansatt i eget AS vil det være gunstig å kartlegge hvilken sammensetning mellom uttak av lønn og utbytte som vil være mest skatteoptimaliserende. Her er det flere momenter som bør hensyntas før man bestemmer seg for hvilken sammensetning man bør ha. Eksempler på momenter ved lønnsuttak er arbeidsgiveravgift, pensjons- og trygderettigheter, samt skatt på lønn. Ved utbytte er det i hovedsak selskapsskatt og utbytteskatt som påvirker skattetrykket. Det er viktig å nevne at det ikke finnes noen generelle fasitsvar, men at man i størst mulig grad bør tilpasse uttak til hver enkelt person og dens økonomiske situasjon.

Når det gjelder lønnsutbetalinger til seg selv fra investeringsselskapet så vil selskapet måtte betale arbeidsgiveravgift på denne, jf. Ftrl. § 23-2. Satsen på arbeidsgiveravgift er bestemt utfra den geografiske sone arbeidsgiver bedriver virksomhet i, jf. SKV-22 § 1 (fastsetting av avgifter mv. Til folketrygden 2023). Satsen i sone 1 er på 14,1%. I tillegg skal det betales 5% ekstra arbeidsgiveravgift av lønn som er overskytende 750 000kr.

Dette medfører at effektiv sats for arbeidsgiveravgift er på 19,1% for lønn over 750 000kr. Arbeidsgiveravgiften er skattemessig fradragsberettiget for investeringsselskapet. Investoren må også skatte av lønnsinntekt, jf. Sktl. §§ 5-1 og 5-10.

Av lønnsinntekt skal det betales skatt i form av inntektsskatt, trygdeavgift og trinnskatt. Inntektsskatten er i 2023 på 22%, mens trygdeavgiften er 7,9%. I tillegg til denne kommer det trinnskatt som øker gradvis etter hvert som lønnsinntekten stiger. Maksimal sats på trinnskatten er 17,5% på lønn over 1,5millioner kroner. Dermed blir marginal skattesats på lønnsinntekt over 1,5millioner kroner 47,4%. Nedenfor er en oversikt som viser marginalskatt på lønnsinntekter i 2023:

Marginalskatt på lønnsinntekt 2023		
Trinn	Lønnsintervall	Skatt
Trinn 1	0 – 69.650	0,00%
Trinn 2	69.651 – 101.827	25,00%
Trinn 3	101.828– 147.407	7,90%
Trinn 4	147.408 – 198.350	19,78%
Trinn 5	198.351 – 227.065	21,48%
Trinn 6	227.066 – 279.150	31,60%
Trinn 7	279.151 – 642.950	33,90%
Trinn 8	642.951 – 926.800	43,40%
Trinn 9	926.801-1.500.000	46,40%
Trinn 10	1.500.001-	47,40%

Figur 2 - Marginalskatt på lønnsinntekter

(Pedersen, 2023)

Som man kan se av oversikten ovenfor øker marginalsattesatsen betydelig fra 33,9% til 43,4% når lønnsinntekten overstiger 642 950kr. Dette er noe som bør vurderes opp mot den effektive sattesatsen på utbytte fra selskapet, da denne er 37,84% for 2023. Ved å ta ut lønn fra virksomheten vil man som tidligere nevnt opparbeide seg enkelte rettigheter som kan være svært gunstig. Lønnsinntekten vil gjøre at man får rett til pensjon, dagpenger, foreldrepenger, uføretrygd og utbetaling av sykepenger ved sykdom over 16 dager (Danske Bank, 2023). Dersom eier velger å ta ut 0 kr i lønn fra virksomheten sin vil hen ikke ha rett på noen av de ovennevnte offentlige ytelsene. Man kan også se av oversikten at marginal sattesats er relativt lav opp til trinn 8 i trinnskatten. Grunnen til det er at trinnskatten er lavere desto lavere lønnsinntekten er. I tillegg får den personlige skattyteren minstefradrag, som bidrar til å redusere skattetrykket på lønnsinntekt. Dette er et fradrag som kun gjelder for lønnsinntekt, og som heller ikke kan «spares» til år hvor det tas ut lønn fra virksomheten. Dette fradraget gis for kostnader som er pådratt for å erverve arbeidsinntekt, jf. Sktl. §§ 6-30 og 6-31. Selskapet som utbetaler lønn gis fradrag for sine lønnskostnader.

Når det gjelder utbytte og skatt på denne er det andre lovgivninger som gjelder. Et investeringsselskap er et selskap som plasserer innskutte penger i forskjellige aktiva, med formål om å skape fremtidig avkastning til aksjonæren(e) (Visma, u.d.). Fordelen med å investere gjennom et investeringsselskap er at man kan realisere gevinst på aksjer uten å utløse gevinstbeskatning. På den måten får man utsatt skatteregningen, og kan således utnytte rentes-renteeffekt på den latente skatten. Dersom man mottar utbytte fra investeringer som man har gjennom investeringsselskapet regnes 3% av mottatt utbytte som skattepliktig inntekt. (Nielsen, 2022). Dette medfører en skatt på 0,66% av utbyttet i sin helhet. Det er fritaksmodellen som muliggjør det lave skattetrykket på finansinntekter i investeringsselskapet. Dersom aksjonæren derimot vedtar et utbytte fra investeringsselskapet til privat hånd, vil dette bli skattepliktig fullt ut, jf. Sktl. §§ 5-30 og 10-11.1. Utbytte beskattes i 2023 med en sattesats på 22%. I tillegg skal denne satsen oppjusteres med en oppjusteringsfaktor på 1,72, jf. Sktl. § 10-31.2. Dette gir en effektiv sattesats på utbytte på 37,84%. Som man kan se av oversikten på marginalsatt ovenfor så bikker man ikke denne sattesatsen før man har en lønnsinntekt på >642 950k på trinn 8 i trinnskatten, hvor marginalsatten er 43,4%.

3.3.14 Andre fordeler og ulemper med investeringsselskaper

Det finnes flere fordeler og ulemper med investeringsselskaper.

Noen av disse skal vi gå gjennom i dette delkapittelet. Mange av disse fordelene og ulempene er særskilte for investeringsselskapene, og er derfor ikke gjeldende for flere av de andre investeringsformene.

En av fordelene med investeringsselskaper er at man kan dele ut skattefrie gaver til både ansatte og styremedlemmer (Pedersen, 2023). Dette fremkommer av skatteloven. § 5-15.1. I FSFIN § 5-15.1.3 står det at gaver i arbeidsforhold til en verdi av inntil 5 000kr årlig kan gis uten at det regnes som skattepliktig inntekt, såfremt gaven består av noe annet enn et pengebeløp. Gavekort vil imidlertid være godkjent som skattefri gave. Dersom vilkårene ovenfor er oppfylt, vil det være mulig for eieren av investeringsselskapet å gi ut skattefrie gaver til seg selv og eksempelvis familiemedlemmer, uten at det utløser inntektsbeskatning for dem. Dette grepet vil også spare selskapet for arbeidsgiveravgift. Totalt sett vil ikke dette utgjøre noen store summer, men det er for så vidt en mulighet som eiere av investeringsselskap kan benytte seg av for å spare kostnader både på privat hånd og i selskapet. Jubileumsgaver kan også gis ut skattefritt, nærmere lovgivning rundt dette er gitt i Sktl. § 5-15.1 & 2.

En ulempe med å drive et investeringsselskap er kostnadene som påløper i forbindelse med driften. For eksempel er det krav om at selskapet skal registrere seg i foretaksregisteret, noe som koster 5 600kr dersom man gjør det elektronisk (Regnskapsmart, u.d.) I tillegg er man nødt til å skyte in 30 000kr i selskapet, som skal bokføres som aksjekapital, jf. Asl. § 3-1.1. Man kan imidlertid bruke aksjekapitalen til å dekke oppstartskostnader, eller til andre investeringer. En annen kostnad som påløper investeringsselskapet, er kostnader til regnskapsfører. Aksjeselskaper er regnskapspliktige, jf. Rskl. § 1-2.1. Dersom eieren ikke har tilstrekkelig kunnskap til å føre regnskapet sitt selv, bør dette utføres av en ekstern regnskapsfører. Kostnaden på dette vil selvsagt variere utfra hvilket omfang investeringene gjennom aksjeselskapet har. Som investor bør man derfor vurdere dette opp mot ens investeringer.

En fordel kan være investeringene man kan foreta seg i alle mulige verdipapirer, innenlands og utenlands for å diversifisere. Man vil få fradrag for kostnader som påløper selskapet, og dette vil være gunstig.

Andre relevante kostnader som man vil kunne få fradrag for i selskapet er litteratur, telefon, abonnement og internett. Dette er imidlertid også fradrag som man vil kunne få fradrag for på privat hånd, dersom man kan begrunne fradragene med at dem kan knyttes opp mot inntektservervelse som man får fra investeringsvirksomheten (Pedersen, 2023).

3.4 Kapitalforsikringskonto

3.4.1 Innledning

I denne delen av oppgaven vil vi forklare hva en kapitalforsikringskonto er. Vi vil vise hvilke skatteregler som gjelder for en slik konto.

3.4.2 Om kapitalforsikringskonto

Kapitalforsikringskonto, ofte kalt fondskonto, er et kombinert investerings- og forsikringsprodukt som inneholder et forsikringselement og hvor man kan handle ulike verdipapirer (Skatteetaten, u.d.). Kontoen tilbys via flere norske banker og forsikringsselskaper under forskjellige navn. Navnene «fondskonto» eller «investeringskonto» er oftest brukt for denne typen konto.

I en kapitalforsikringskonto handler kunden verdipapirer gjennom et forsikringsselskap. Det er dermed forsikringsselskapet som formelt sett eier verdipapiret og ikke kunden. Dette innebærer at kunden ikke har stemmerett i generalforsamlinger. Det foreligger også en motpartsrisiko som følger av at verdipapirene eies gjennom forsikringsselskapet. Dersom forsikringsselskapet som eier verdipapirene skulle bli slått konkurs, vil det medføre risiko for at kontoinnehaver ikke får tilbakebetalt hele investeringsbeløpet. Innskuddsgarantiordningen fra bankens sikringsfond gjelder heller ikke forsikringsbransjen (Nordnet, 2023).

Selv om forsikringsbransjen ikke er dekket av reglene til bankens sikringsfond, er det strengt regulert av finanstilsynet og finansforetaksloven. Forsikringsselskap må til enhver tid ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav og et minstekapitalkrav, jf. Finansforetaksloven §14-9 (Finansforetaksloven, 2015). Som forsikringstaker skal man dermed være godt sikret. Forsikringsselskapene offentliggjør i tillegg års- og delårsregnskap slik at man som forsikringstaker har mulighet til å få innsyn i hvordan lønnsomheten og soliditeten til forsikringsselskapet ser ut.

3.4.3 Skatt

Avkastningen fra kapitalforsikringskonto regnes som fordel vunnet ved kapital og er dermed skattepliktig, jf. Skatteloven §5-1 & §5-20, andre ledd bokstav b. Det gis også fradrag for tap, jf. Skatteloven §9-4(1). Uttak av fondskonto anses som delvis gjenkjøp av forsikring og utløser dermed realisasjonsbeskatning fra første krone (Skatteetaten, u.d.). Ved hvert uttak ansees en forholdsmessig andel av innskutt kapital og skattepliktig gevinst til å være tatt ut av kontoen. Skattepliktig gevinst etter fradrag for ubenyttet skjerming skattlegges som alminnelig inntekt med en oppjusteringsfaktor på 1,72, jf. Skatteloven §10-20(10) & §10-31. Det samme gjelder fradrag for tap. Dersom man også har skattepliktig gevinst som stammer fra renteinntekter, skal den delen av skattepliktig gevinst som kommer fra renteinntekt ikke oppjusteres (Skatteetaten, u.d.). Kjøp og salg innenfor kontoen er ikke skattepliktig, i likhet med aksjesparekonto og i et aksjeselskap. Skattepliktig realisasjon forekommer først når investoren tar penger ut fra kontoen.

For fondskonto har det ingen mulighet for å kunne fradragsføre betalt kildeskatt per dags dato (01.03.2023). Dette er et resultat av at aksjene formelt sett eies av forsikringsselskapet, og ikke kunden. Forsikringsselskapet får heller ikke fradrag ettersom det er kundens midler (Lunde & Vedum, 2022).

Eksempel på skatt ved uttak/realisasjon av fondskonto (Skatteetaten, u.d.):

- Du skyter inn 200 000kr som innskutt kapital på kapitalforsikringskontoen. Dette er din inngangsverdi.
- Etter 5 år er markedsverdien 500 000kr. Du ønsker nå å ta ut 100 000kr fra kontoen.
- Skattefri tilbakebetaling av innskutt kapital = $100\ 000\text{kr}(u) * 200\ 000\text{kr}(i) / 500\ 000\text{kr}(m) = 40\ 000\text{kr}$
 - o 100 000kr er uttatt beløp (u)
 - o 200 000kr er innskutt kapital (i)
 - o 500 000kr er markedsverdien på fondskonto ved uttak (m).
- 40 000kr er skattefri tilbakebetaling av forsikringspremie (innskutt kapital) som reduserer inngangsverdi og skjermingsgrunnlaget til 160 000kr (200 000 – 40 000).
- Skattepliktig gevinst før skjermingsfradrag og oppjustering er 60 000kr.

Som man ser av dette eksempelet vil man, i motsetning til i en aksjesparekonto, bli beskattet fra første uttak dersom man har gevinst og det er ikke mulig å gjøre uttak på innskuddsbeløpet først. Tilsvarende vil man også oppnå fradragrett for tap allerede ved første uttak. Den samlede skatleggingen er imidlertid lik for en fondskonto og en ASK-konto.

Skjermingsfradraget på en kapitalforsikringskonto beregnes på bakgrunn av aksjeandelene per 1.januar årlig. I vårt eksempel er aksjeandelen 100%, da vi ikke har inkludert investeringer i rentepapirer i denne oppgaven. For å beregne hvor stor andel av uttaket fra kontoen som er skattepliktig må man benytte seg av formelen som er beskrevet i eksempelet ovenfor. Det er for øvrig verdt å nevne at det ved uttak fra kapitalforsikringskontoen til aksjeselskap, så vil fritaksmetoden være gjeldende. I vårt tilfelle forutsetter man imidlertid at uttaket vil gå fra kapitalforsikringskontoen til personlig aksjonær og dermed være skattepliktig.

3.5 Formuesskatt

3.5.1 Hva er formuesskatt og hvem svarer for den?

I dette kapitlet skal vi skrive om formuesskatten, og hvem som skal betale formuesskatt. Vi skriver i tillegg om formuesskattens beregning og verdsettelsesregler. Til slutt vil vi også drøfte rundt formuesskattens status og utvikling, samt hvordan den har en relevans for vår valgte problemstilling. I regneeksemplene som vi skal gjennomføre senere beregner vi formuesskatten for inntektsåret 2022, noe som medfører at det er andre skattesatser og verdsettelsesregler enn for inntektsåret 2023. Dette vil vi redegjøre for i avsnittet under.

Formuesskatt er en skatt som fastsettes på grunnlag av skattesubjektets nettoformue, og det er størrelsen på denne som avgjør hvor mye formuesskatt som skal betales til kommune og stat (Skatteetaten, u.d.). Det er i hovedsak to argumenter for formuesskatten, og disse er å øke statens og kommunenes inntekter, samt å styrke omfordelingen gjennom skattesystemet. Omfordelingen skjer ved at staten krever inn midler fra formuende, for så å omfordele midlene på resten av befolkningen gjennom statsbudsjettet. Formuesskatten er sterkt omfordelende, ettersom de 10% rikeste i Norge besitter halvparten av den totale nettoformuen i riket. I tillegg utgjør formuesskatten mer enn halvparten av den totale skattebyrden til den rikeste prosenten av befolkningen (Christensen, 2020). Bestemmelsene vedrørende formuesskatten er lovfestet gjennom skattelovens kapittel 4.

I skatteloven § 4-1 første ledd finner man at skattepliktig formues fastsettes til omsetningsverdien pr. 1. januar i skattefastsettingsåret av skattyterens eiendeler med økonomisk verdi, med fradrag for gjeld som skattyteren hefter for (Lovdata, u.d.). Dette innebærer at skattesubjektet skal betale en prosentmessig andel av sin nettoformue, som overstiger et gitt bunnfradrag.

I skatteloven er det definert hvem som skal svare for formuesskatt. Det går frem av skatteloven §§ 2-36 første & andre ledd at blant annet aksjeselskap og allmennaksjeselskap er fritatt for skatt på formue. Det fremgår også av samme paragraf at personer og selskaper som ikke er hjemmehørende i riket, er fritatt for formuesskatt. Dermed er det personlige skattytere som er skattesubjektene som skal svare for formuesskatten. Årsaken til at selskap ikke skal svare formuesskatt er fordi dette ville føre til en dobbeltbeskatning for aksjonærene i selskapene. I stortingets skattevedtak for 2023 er det definert bunnfradrag og skattesats, som avgjør dersom det personlige skattesubjektet skal betale formuesskatt eller ei. For 2023 er det slik at personlig skattyter skal svare formuesskatt for den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 700 000kr, jf. SKV-23 § 2-1. Skattesatsen til staten er 0,3% inntil 20 000 000kr og 0,4% for den delen som overstiger 20 000 000kr. For ektefeller øker bunnfradragene til 3 400 000kr og 40 000 000kr. Når det gjelder formuesskatt til kommunene er det slik at kommunene selv fastsetter skattesats, men det er lovfestet at denne ikke må være høyere enn 0,7%, jf. SKV-23 § 2-3. Vanlig praksis er at kommunene fastsetter skattesatsen til 0,7%. Dette gjør at den maksimale skattesats blir på 1,1% for formuer over 20 000 000kr og 1% for formuer under 20 000 000kr.

Som tidligere nevnt skal vi senere fastsette formuesskatt for inntektsåret 2022, noe som medfører forskjell i formuesskatt mellom inntektsårene 2022 og 2023. Årsaken for dette er ulike verdsettingsregler og skattesatser. I 2022 var verdsettelsesrabatten for aksjer på 25%, i motsetning til 20% som er rabatten for 2023 (Skatteetaten, u.d.). Skattesatsen var også lavere for nettoformue under 20 000 000kr i 2022, ettersom den var 0,95% i motsetning til 1% i 2023 for dette trinnet, jf. SKV-22 § 2-1. For nettoformue over 20 000 000kr var skattesatsen den samme på 1,1%. Disse endringene i beregningen i formuesskatt fører utelukkende til at formuesskatten økte fra 2022 til 2023, gitt at skattesubjektet har samme formuesverdi på sin aksjeportefølje.

3.5.2 Verdsettelsesregler for formuesobjekter

Som tidligere nevnt skal skattepliktig formue fastsettes til omsetningsverdien pr. 1.januar i skattefastsettingsåret, jf. Sktl. § 4-1. Det er imidlertid flere formuesobjekter som har særlige verdsettelsesregler, og disse finner man i Sktl. § 4-10 til 4-19. Disse formuesobjektene skal ikke verdsettes til markedsverdi, men med en rabatt. Eksempelvis skal børsnoterte aksjer verdsettes til 80% av kursverdien 1.januar i skattefastsettingsåret, jf. Sktl. § 4-12 første ledd. Når det gjelder ikke-børsnoterte aksjer så skal disse verdsettes til 80% av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1.januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende, jf. Sktl. § 4-12 andre ledd. Ved denne paragrafen er det flere momenter som er verdt å bemerke seg. Det første momentet er at det er skattemessig formuesverdi som brukes i skattefastsettingen av formuesverdien. For børsnoterte aksjer derimot, er det markedsverdi som benyttes i skattefastsetting av formuesverdi. Dette medfører at vurderingsgrunnlaget for de noterte og unoterte aksjer er forskjellig. Moment nummer to som er verdt å merke seg er at det for unoterte aksjer er den skattemessige formuesverdi 1.januar året før skattefastsettingsåret som benyttes for å fastsette formuesverdi. Dermed blir vurderingstidspunktet forskjellig for børsnoterte og ikke-børsnoterte aksjer. Skatteloven åpner imidlertid opp for at man selv kan endre vurderingstidspunktet for de unoterte aksjene. I skatteloven § 4-13 første ledd står det at for aksjeselskap hvor aksjekapitalen i året før skattefastsettingsåret er forhøyet eller satt ned ved en innbetaling fra eller utbetaling til aksjonærene, legges verdien 1.januar i skattefastsettingsåret til grunn ved skattefastsettingen. Dersom aksjonæren dermed foretar en kapitalendring i løpet av inntektsåret, vil verdsettelsestidspunktet bli skjøvet ett år frem for de unoterte aksjene. Dette vil være særlig gunstig å gjøre dersom man har hatt store tap på aksjene sine gjennom inntektsåret. Dette kan eksemplifiseres slik:

La oss si at investor har et investeringsselskap med aksjer som har en formuesverdi på 100 000 000kr per 1.januar x1. Gjennom x1 faller verdien på aksjene med 40%, og investoren har liten tro på at aksjene vil hente seg inn igjen før årsskiftet. Derfor bestemmer hen seg for å gjøre en kapitalendring 1.november x1 for å dra nytte av lovbestemmelsen ovenfor. Investoren har nå verdier for 60 000 000kr i aksjer, og man forutsetter at dette er verdien på porteføljen hans i investeringsselskapet per 1.januar x2. Grunnet kapitalendringen som er gjort 1.november i x1 så er det nå aksjeverdiene per 1.januar x2 som er verdsettelsestidspunktet. Kapitalendringen må ikke være av symbolsk karakter for å unngå at skatteetaten skjærer gjennom (Meidell, Lorentzen, & Nytrøen, 2022).

Denne kapitalendringen har redusert formuesskatten fra 843 000kr til 491 000kr, og har således redusert summen av formuesskatt som skal betales i x2 med 352 000kr. Investoren har på denne måten maksimert skattekreditten sin. Denne manøveren bør selvsagt regnes nøye på før man fatter en beslutning, og skattefordelen man oppnår vil avhenge av hvor høy skattepliktig formue og aksjetap man har i løpet av inntektsåret. Blant annet var det flere profilerte investorer på Oslo Børs som benyttet seg av dette regelverket i fjor, og som på den måten fikk redusert formuesskatten sin for 2022 kraftig. Eksempelvis gjennomførte Runar Vatne en kapitalutvidelse ved å skyte inn 100 000kr i investeringsselskapet sitt, som tidligere hadde en aksjekapital på 1 000 000kr. Denne kapitalutvidelsen medførte at han kuttet formuesskatten med flere millioner kroner for 2022 (Finansavisen, 2023). Dette fremkommer også av en kunngjøring fra selskapet hans, Vatne Equity AS (Brønnøysundregistrene, u.d.). Selskapet endret sin aksjekapital fra 1 000 000kr i 2021 til 1 100 000kr i 2022, noe som medførte mindre formuesskatt for 2022 for Runar Vatne personlig (Proff, u.d.). Dette grepet reduserte derfor formuesskatten for Vatne i 2022, med forbehold om at skattemyndighetene ikke gjennomførte en gjennomskjæring, jf. Sktl.§ 13-2.

3.5.3 Formuesskattens utvikling de senere år

I de siste to årene har formuesskattesatsen økt. I årene 2015 – 2021 økte bunnfradraget fra 1 200 000kr i 2015 til 1 500 000kr i 2021. Samtidig lå skattesatsen stabilt på 0,85% for all nettoformue over bunnfradragene, hvorav 0,7% gikk til kommune og 0,15% gikk til staten. Etter regjeringsskiftet i 2021 ble skatteskruen strammet til ytterligere også for formuesskatten. Skattesatsen ble i 2022 økt til 0,95% for nettoformue mellom 1 700 000kr og 20 000 000kr og 1,1% for nettoformue over 20 000 000kr. Bunnfradraget ble imidlertid økt til 1 700 000kr, som også er bunnfradraget i 2023. I 2023 ble skattesatsen økt ytterligere for nettoformuer mellom 1 700 000kr og 20 000 000kr, med en samlet skattesats på 1% på dette trinnet. Skattesatsen for nettoformuer over 20 000 000kr forble uendret med en skattesats på 1,1% også dette året (Skatteetaten, u.d.).

Det er ikke kun skattesatsen for formuesskatt som har opplevd endringer de siste to år, det samme har også verdsettingsrabattene for ulike formuesobjekt. Ett av formuesobjektene som har opplevd en redusert verdsettingsrabatt er aksjer. Det fremgår av en oversikt på Skatteetatens nettsider at verdsettingsrabatten for aksjer var 45% i 2021, før den ble redusert til 25% i 2022.

I 2023 ble verdsettingsrabatten ytterligere redusert til 20% (Skatteetaten, u.d.). Dette får betydelige utslag for hvilken nettoformue det skal beregnes formuesskatt av. Økningen i skattesatsen for nettoformue på totalt 0,25% og reduksjonen i verdsettingsrabatten på 25% har medført at skattetrykket på de som svarer for formuesskatt har økt betydelig. Nedenfor er ett tallfestet eksempel som viser hva en person som svarer for formuesskatt betaler i formuesskatt i 2021 og 2023:

	2021	2023
Nettoformue:	100 000 000	100 000 000
- Verdsettingsrabatt:	45 000 000	20 000 000
- Bunnfradrag	1 500 000	1 700 000
= Grunnlag formuesskatt	53 500 000	78 300 000
Formuesskatt 1,7mnok-20mnok		183 000
Formuesskatt over 20mnok		660 000
Sum formuesskatt:	454 750	843 000
Økning i formuesskatt i %:	85,4 %	

Tabell 6 - Eksempel på formuesskatt 2021 og 2023

I eksempelet ovenfor er det forutsatt at personen har en nettoformue på 100 000 000kr i aksjer, og at man ser bort fra andre eiendeler som personen har. På denne måten får man fremstilt den relativt kraftige økningen i formuesskatt. Fra 2021 til 2023 har formuesskatten på aksjer nesten blitt doblet med en økning på 85,4% fra 455 000 til 843 000. Denne økningen har skjedd gjennom økningen av skattesatsen, samt gjennom reduksjonen av verdsettingsrabatten. Økningen av bunnfradraget på 200 000 trekker i motsatt retning, men får ikke særlig utslag på en formue som er relativt høy.

3.5.4 Formuesskattens status og omdømme

Formuesskatten er en skatt som har vært og som fortsatt er svært omdiskutert, spesielt i de senere år sett i lys av endringene som vi har drøftet ovenfor. Politisk sett kan man grovt fastslå at venstresiden ønsker en økt formuesskatt, mens høyresiden ønsker å redusere denne. I takt med at skattetrykket generelt har økt betydelig etter at venstresiden overtok regjeringsmakten, har mange bemidlede flyttet ut av landet for å unngå det økte skattetrykket. Ifølge Dagsavisen flyttet blant annet 33 «rikinger» ut i løpet av 2022 (Dagsavisen, 2022).

Utflytningene medfører at staten går glipp av 500 000 000 i skatte kroner. Mange av utflytterne har pekt på formuesskatten som en av hovedgrunnene til at de flytter. Gustav Witzøe, som er storeier i lakseoppdrettsselskapet Salmar har flere ganger gått hardt ut mot formuesskatten, og har antydnet at han i verste fall vurderer å flytte ut av landet for å unngå formuesskatten (Malm, 2022). Formuesskatten tar ikke hensyn til om selskapene går med overskudd eller ei. Dersom man eksempelvis har et selskap som har en høy formuesverdi, men som går med underskudd vil det kunne bli problematisk for eierne å betale skatten. Det har også blitt dyrere for aksjonærer å betale formuesskatt. Grunnen til det er at skattesatsen på utbytte har økt fra 31,68% i 2021 til 37,84% i 2023. Dersom eierne ikke besitter nok likvider til å betale formuesskatten på privat hånd, blir de tvunget til å ta ut utbytte fra selskapet sitt for å kunne betale denne, og dermed tappe selskapet for kapital. Det totale skattetrykket har derfor økt betraktelig for de som betaler formuesskatt. Som tidligere nevnt er formuesskatten også en skatt som kun rammer norske eiere, mens utenlandske eiere ikke betaler formuesskatt til staten Norge. Dette er det flere som mener bidrar til å gi utenlandske investorer et konkurransefortrinn mot norske investorer.

For tilhengerne av formuesskatten er det som tidligere nevnt omfordelingsprinsippet som står sterkt. I absolutte termer er det de mest bemidlede som betaler mest i formuesskatt, og argumentet til tilhengerne av skatten er at disse personene har råd til å betale skatten. Det norske skattesystemet er også bygget opp slik at man skal bidra med skattebetalinger etter evne, og at det således er riktig at de mest bemidlede skal betale mest i skatt. Et annet moment som taler for at formuesskatten bør beholdes er at det ifølge Finansdepartementet vil bli 30 300 flere nullskatteyttere i Norge dersom den fjernes per 2020 (Stortinget, u.d.). Dette vil kunne svekke tilliten til det norske skattesystemet ved at de mest bemidlede ikke betaler noe skatt på privat hånd inn til fellesskapet. «Rike» nullskatteyttere vil stride imot prinsippet om at man skal betale skatt etter evne. På motsatt side kan man argumentere for at bedriftseiere bidrar på annen måte til fellesskapet ved å stille risikokapital, sysselsette befolkningen, samt betale diverse skatter og avgifter som selskapsskatt og arbeidsgiveravgift.

3.5.5 Formuesskattens relevans for valgt problemstilling

Som tidligere nevnt vurderes børsnoterte aksjer og ikke-børsnoterte aksjer forskjellig. For de børsnoterte aksjene er det markedskurs som er utgangspunkt for verdsettelsen, mens det for de ikke-børsnoterte aksjene er selskapets samlede skattemessige formuesverdi som er utgangspunktet for verdsettelsen. Både børsnoterte og ikke-børsnoterte aksjer får en verdsettingsrabatt på 20% som trekkes fra opprinnelig formuesverdi på aksjene. På en aksjesparekonto kan man kun investere i børsnoterte aksjer, og kan således ikke kjøpe ikke-børsnoterte aksjer. Dersom man har planer om å investere i unoterte aksjer, så vil det være mest hensiktsmessig å benytte seg av et investeringsselskap når man investerer. På denne måten vil man kunne benytte seg av fritaksmetoden, og dermed unngå skatt på utbytte og realisasjon før avkastning blir tatt ut på privat hånd gjennom utbytte. Dersom man derimot investerer i unoterte aksjer privat gjennom en VPS-konto vil man måtte skatte fra første krone ved realisasjon og utbytteutbetaling.

Ved verdsetting av unoterte aksjer skal ikke goodwill regnes med i formuegrunlaget. Skattemessig favoriserer dette investeringer i unoterte aksjer, ettersom de børsnoterte aksjene ofte er priset inkludert goodwill i markedet. Børsnoterte aksjer prises på bakgrunn av nåverdien til forventet fremtidig kontantstrøm, ifølge klassisk finansteori. På kort sikt kan imidlertid aksjemarkedet være irrasjonelt, og feilprising kan lett oppstå særlig i perioder med høy usikkerhet og volatilitet i markedet. Børsnoterte aksjer er mer likvide enn unoterte aksjer, ettersom disse handles oftere på børsen. Dermed vil man kunne følge kursutviklingen i realtid innenfor børsens åpningstider for de børsnoterte aksjene. For de unoterte aksjene vil det være vanskeligere å fastsette markedsverdi, ettersom det er færre handler i disse.

Verdsettingen av børsnoterte aksjer i forhold til unoterte aksjer er et relevant tema i formuesfastsettingen. Rasjonelle investorer søker å minimere skattetrykk, samt utsette beskatning så lenge som mulig. Formuende personer vil også ønske å gjøre grep for å redusere formuesskatten. SSB har fremlagt en rapport hvor de har anslått verdien av unoterte selskap ved å beregne forholdet mellom pris og bokført verdi i selskap notert på Oslo Børs, eller NOTC-listen i perioden 2004-2019 (Statistisk sentralbyrå, 2022). Rapporten baserer seg på at forholdet mellom pris/bok for noterte selskap, også er representativt for de unoterte selskapene. Pris/Bok er en multiplum som måler verdsettelsen ved at man dividerer aksjekurs på bokført verdi (egenkapital) per aksje. Utfra denne multiplum vil man da få et mål på om markedet forventer nedgang eller oppgang for selskapets inntjening.

Nøkkeltallet passer bedre for enkelte bransjer, og er spesielt populært å benytte i analyse av bankaksjer. Resultatene fra rapporten til SSB tyder på at unoterte selskap totalt sett er undervurdert skattemessig, ettersom de samlet sett har en markedsverdi på omtrent 2 ganger beregnet skattemessig verdi før eventuelle verdsettingsrabatter (s. 28 i rapporten på kilden ovenfor). Inkludert verdsettelsesrabatten som er på 20% i 2023, er skattemessig ligningsverdi for de unoterte aksjene samlet sett ca. 42% av reell markedsverdi. Dette får store utslag på formuesskatten og gjør det klart fordelaktig å eie unoterte aksjer, kontra børsnoterte aksjer.

Basert på denne rapporten vil man som investor kunne gjøre gunstige skattemessige grep. Ved å investere gjennom et investeringsselskap vil man ha mulighet til å redusere sin skattemessige formue ved å investere i unoterte selskap. Dette er en mulighet som man ikke har på en aksjesparekonto, ettersom man kun kan handle børsnoterte aksjer på en ASK-konto. Ulempen med unoterte aksjer er som tidligere nevnt at det kan være vanskelig å finne korrekt markedspris for aksjene. I tillegg er aksjene ofte il likvide, slik at det ofte vil være vanskeligere å realisere aksjene, i motsetning til de børsnoterte aksjene. Indikasjonen på at unoterte aksjer ofte er verdsatt lavere skattemessig enn børsnoterte aksjer er uansett et moment formuende investorer bør hensynta i sine investeringsbeslutninger.

4 Regneeksempler

4.1 Formuesskattberegning for investeringsformene

Først vil vi ta for oss beregning av formuesskatt for de fire ulike investeringsformene som vi har valgt ut i denne oppgaven. Grunnen til dette er at beregningen og verdsettelsesregelverket er identisk for alle regneeksemplene som vi skal foreta i oppgaven. Det ville blitt unødvendig repeterende å skrive om formuesskatten i hvert eneste regneeksempel. Som tidligere nevnt er det forskjellige vurderingsregler knyttet til skattemessig formuesverdi, utfra om aksjene er børsnoterte eller unoterte. I våre eksempler går vi utfra at alle aksjene er notert på børs, slik at vurderingsreglene blir like. Grunnen til det er at vi ikke vil få et sammenlignbart grunnlag om vi inkluderer unoterte aksjer, da disse ikke kan eies gjennom en aksjesparekonto.

De tre regneeksemplene som vi skal gjennomføre er følgende scenarioer:

Regneeksempel 1: Aksjekjøp 1.januar 2022: 500 000kr.

Realisert gevinst 1.januar 2023: 50 000kr. Uttak fra konto 1.januar 2023: 100 000kr

Regneeksempel 2: Aksjekjøp 1.januar 2022: 5 000 000kr.

Realisert gevinst 1.januar 2023: 500 000. Uttak fra konto 1.januar 2023: 1 000 000kr

Regneeksempel 3: Aksjekjøp 1.januar 2022: 50 000 000kr.

Realisert gevinst 1.januar 2023: 5 000 000kr. Uttak fra konto 1.januar 2023: 10 000 000kr

For de tre eksemplene ovenfor vil investoren svare for formuesskatt kun i eksempel 2 og 3. I regneeksempel 1 er formuesverdien på aksjeporteføljen på 550 000kr på vurderingstidspunktet 01. januar 2023. Dette er lavere enn bunnfradraget på 1 700 000kr, og investoren er derfor ikke i formuesskatteposisjon for noen av investeringsformene.

I regneeksempel 2 har investoren en nettoformue på porteføljen sin pålydende 5 500 000kr, på verdsettelsestidspunktet 1.januar 2023. Investoren er derfor i skatteposisjon for formuesskatt, ettersom nettoformuen overstiger bunnfradraget som tidligere nevnt. Dermed får man følgende beregning:

Nettoformue:	5 500 000
- Verdsettelsesrabatt (25%):	1 375 000
- Bunnfradrag:	1 700 000
= Grunnlag for formuesskattsberegning:	2 425 000
= Formuesskatt (0,95% av grunnlag):	23 038

Tabell 7 - Beregning formuesskatt Regneeksempel 2

I regneeksempel 2 for alle de fire investeringsformene får investoren en verdsettelsesrabatt på 25% av sin nettoformue, som bidrar til å redusere formuesskatten. Man trekker også fra bunnfradraget før man finner grunnlaget for formuesskatteberegningen, som i dette tilfellet er 2 425 000kr. Formuesskatten er som tidligere nevnt 0,95% av formuesskattegrunnlaget opptil 20 000 000kr. Dermed blir formuesskatten 23 038kr i regneeksempel 2 for alle de fire investeringsformene som er nevnt.

I regneeksempel 3 har investoren en nettoformue på 55 000 000kr på verdsettelsestidspunktet 1.januar 2023. Dette innebærer at investoren også her er i skatteposisjon for formuesskatt. Dette gir følgende beregning:

Nettoformue:	55 000 000
- Verdsettelsesrabatt (25%):	13 750 000
= Grunnlag for formuesskattsberging:	41 250 000
= Formuesskatt trinn 1 (0,95%):	173 850
= Formuesskatt trinn 2 (1,1%):	233 750
= Sum formuesskatt:	407 600

Tabell 8 - Beregning formuesskatt Regneeksempel 3

Først trekker man fra verdsettelsesrabatten på 25% som utgjør 13 750 000kr i dette tilfellet. Deretter beregnes formuesskatt på trinn 1, som er 0,95% av skattemessig formue mellom 1 700 000kr og 20 000 000kr. Denne utgjør 173 850. Formuesskatt i trinn 2 er 233 750kr, som beregnes på bakgrunn av skattemessig formue som overstiger 20 000 000kr. Her benyttes en sats på 1,1% av denne skattemessige formuen. Dette gir en samlet formuesskatt på 407 600kr for inntektsåret 2022. Denne beregningen er gjeldende for alle de fire investeringsformene under i regneeksempel 3.

4.2 Aksjesparekonto

Som nevnt skal vi sammenligne tre ulike investerings-scenarioer. Etter at gevinsten er realisert har ikke investoren lenger noen verdipapirer, men kun en kontantbeholdning på kontoen sin. Denne vil det ikke beregnes skjermingsfradrag for, da det kun beregnes skjermingsfradrag for aksjer og aksjefond. Beregninger for investering via aksjesparekonto for disse tre scenarioene ved i kan man se nedenfor:

Regneeksempel 1

1.januar 2022 skytes det inn 500 000 kr på aksjesparekontoen. Investoren oppnår gjennom 2022 en avkastning på 10% som tilsvarer 50 000kr. Aksjebeholdningen er dermed verdt 550 000kr per 01.01.2023. Av denne beholdningen realiserer man gevinsten for 2022 som er på 50 000kr gjennom aksjesalg. Deretter tas 100 000kr ut av kontoen i form av et uttak.

Den laveste innskuddsverdien for 2022 er kr 500.000, og dette er dermed skjermingsgrunnlaget, som drøftet ovenfor. Skjermingsfradraget for 2022 er 1,7% av 500.000, som tilsvarer 8500kr.

Skjermingsfradraget for 2022 øker det skattefrie beløpet man kan ta ut av kontoen med tilsvarende sum. Etersom vi har 500.000kr som innskutt beløp, og får 8500kr i skjermingsfradrag for 2022, vil vi nå ha kr. 508 500kr som kan tas ut av kontoen før uttaket blir skattepliktig.

Etersom man kan selge aksjer og fond på en aksjesparekonto uten å utløse skatt, så vil ikke realisasjonen av den opparbeidede gevinsten på 50 000kr bli skattepliktig når den realiseres. Uttaket på 100 000kr som tas ut av kontoen vil heller ikke bli regnet som skattepliktig inntekt, ettersom beskatning av aksjesparekonto ikke blir utløst før uttaket overstiger innskutt beløp + opparbeidet skjermingsfradrag. Derfor får verken realisasjonen eller uttaket noen skattemessig konsekvens for investorens skattepliktige inntekt. Saldoverdien på 550 000kr utløser heller ingen formuesskatt, ettersom beløpet er lavere enn bunnfradraget på 1 700 000kr som er gjeldende for formuesskatten. Nedenfor ser man beregningene oversiktlig fremstilt:

Innskutt 2022:	500 000
+ Avkastning 2022 (10%):	50 000
= Saldoverdi 01.01.2023:	550 000
- Skatt realisasjon av aksjer:	0
- Skatt på uttak av konto:	0
- Uttak av konto:	100 000
= Saldoverdi etter uttak:	450 000

Tabell 9 – Regneeksempel 1 Aksjesparekonto

Regneeksempel 2

Regneeksempel 2 innebærer at investoren har skutt inn og kjøpt aksjer for 5 000 000kr i 2022, som har gitt en avkastning på 500 000kr (10%) i samme år. 1 000 000kr blir tatt ut av aksjesparekontoen. Skjermingsfradraget på 1,7% utgjør 85 000kr, og øker skattefritt beløp som er tilgjengelig for uttak fra kontoen. Som i regneeksempel 1 ovenfor vil ikke dette utløse noen inntektsbeskatning. Dette kan man se av beregningene under:

Innskutt 2022:	5 000 000
+ Avkastning 2022 (10%):	500 000
= Saldooverdi 01.01.2023:	5 500 000
- Skatt realisasjon av aksjer:	0
- Skatt på uttak av konto:	0
- Uttak av konto:	1 000 000
= Saldooverdi etter uttak:	4 500 000

Tabell 10 – Regneeksempel 2 Aksjesparekonto

Regneeksempel 3

I det tredje regneeksempel har investoren skutt inn og kjøpt aksjer for 50 000 000kr i 2022. Avkastningen på disse har vært 5 000 000kr i 2022, og denne er realisert. 10 000 000kr av beholdningen blir tatt ut av kontoen 01.januar 2023. Skjermingsfradrag på 1,7% av 50 000 000kr utgjør 850 000kr. Som i både regneeksempel 1 og 2 vil verken realisasjonen eller uttaket medføre noen inntektsbeskatning, av samme årsaker som i ovennevnte regneeksempler. Dette kan man se i beregningene under:

Innskutt 2022:	50 000 000
+ Avkastning 2022 (10%):	5 000 000
= Saldooverdi 01.01.2023:	55 000 000
- Skatt realisasjon av aksjer:	0
- Skatt på uttak av konto:	0
- Uttak av konto:	10 000 000
= Saldooverdi etter uttak:	45 000 000

Tabell 11 – Regneeksempel 3 Aksjesparekonto

4.3 VPS-konto

Vi antar at aksjene ble kjøpt i løpet av 2022 og solgt den 1.1.2023. Vi regner da inn en skjermingsrente for 2022 på 1,7% (Skatteetaten, u.d.). I våre eksempler bruker vi kun selskaper hjemmehørende i Norge. Vi trenger dermed ikke å ta hensyn til en eventuell kildeskatt.

Regneeksempel 1

Aksjekjøp i 2022: 500 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 50 000kr. Uttak fra konto 1.januar 2023: 100 000kr.

Skjermingsfradrag for aksjene vil være $500.000\text{kr} * 1,7\% = 8500\text{kr}$. Som nevnt ovenfor beskattes realisasjon av aksjer på en VPS-konto etter FIFU-prinsippet.

Vi antar i denne beregningen at alle aksjene er kjøpt til samme kostpris. Dette innebærer at den realiserte gevinsten på 50 000kr blir skattepliktig. Skjermingsfradraget vil imidlertid redusere skattepliktig inntekt. Beregningen av skattepliktig inntekt og skatt som følger av realisasjon blir slik:

Aksjekjøp 2022:	500 000
+ Avkastning 2022 (10%):	50 000
= Saldooverdi 01.01.2023:	550 000
= Skattepliktig gevinst før skjerming:	50 000
- Skjermingsfradrag:	8 500
= Skattepliktig gevinst etter skjerming:	41 500
+ Oppjustering av gevinst (faktor 1,72):	71 380
= Skatt på gevinst (22%):	15 704
- Uttak:	100 000
= Saldooverdi etter uttak og skatt:	434 296

Tabell 12 – Regneeksempel 1 VPS-konto

Som man kan se av beregningene ovenfor blir skatten på aksjegevinsten 15 704kr. Ettersom denne realiseres i 2023, så blir denne gjeldende for inntektsåret 2023 og vil derfor vises på skattemeldingen i skattefastsettingsåret 2024. Uttaket på 100 000kr får ingen skattemessige konsekvenser for investoren, da gevinster skattlegges fortløpende når de realiseres.

Regneeksempel 2

Aksjekjøp i 2022: 5 000 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 500 000kr. Uttak fra konto 1.januar 2023: 1 000 000kr. I dette tilfellet vil skjermingsfradraget være 85 000kr, slik som i tilsvarende regneeksempel for aksjesparekontoen. Beregningen av skattepliktig inntekt og skatt blir slik:

Aksjekjøp 2022:	5 000 000
+ Avkastning 2022 (10%):	500 000
= Saldooverdi 01.01.2023:	5 500 000
= Skattepliktig gevinst før skjerming:	500 000
- Skjermingsfradrag:	85 000
= Skattepliktig gevinst etter skjerming:	415 000
+ Oppjustering av gevinst (faktor 1,72):	713 800
= Skatt på gevinst (22%):	157 036
- Uttak:	1 000 000
= Saldooverdi etter uttak og skatt:	4 342 964

Tabell 13 – Regneeksempel 2 VPS-konto

Ovenfor ser man at skatten på den realiserte gevinsten 1.januar 2023 blir 157 036kr.

Regneeksempel 3

Aksjekjøp i 2022: 50 000 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 5 000 000kr. Uttak fra konto 1.januar 2023: 10 000 000kr. I dette tilfellet vil skjermingsfradraget være 850 000kr, slik som i tilsvarende regneeksempel for aksjesparekontoen. Beregningen av skattepliktig inntekt og skatt blir slik:

Aksjekjøp 2022:	50 000 000
+ Avkastning 2022 (10%):	5 000 000
= Saldoverdi 01.01.2023:	55 000 000
= Skattepliktig gevinst før skjerming:	5 000 000
- Skjermingsfradrag:	850 000
= Skattepliktig gevinst etter skjerming:	4 150 000
+ Oppjustering av gevinst (faktor 1,72):	7 138 000
= Skatt på gevinst (22%):	1 570 360
- Uttak:	10 000 000
= Saldoverdi etter uttak og skatt:	43 429 640

Tabell 14 – Regneeksempel 3 VPS-konto

Skatt på realisert gevinst blir i dette tilfellet 1 570 360kr.

4.4 Investeringselskap

Regneeksempel 1

Aksjekjøp i 2022: 500 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 50 000kr. Utbytte fra selskap 1.januar 2023: 100 000kr.

I aksjeselskapet vil den realiserte gevinsten på 50 000kr ikke være skattepliktig inntekt for verken selskapet eller eieren av selskapet, som følger av fritaksmetoden. Investoren har mulighet til å definere utbyttet som en tilbakebetaling av innskutt kapital, da hele aksjekapitalen er tidligere innskutt kapital, som det ikke er skattepliktig på ved utbetaling til aksjonær. I disse regneeksemplene tar vi utgangspunkt i at utbyttet utbetales fra investeringselskapet til eiers hånd. Dette er relevant, ettersom skattereglene er forskjellige for utbytte mottatt i investeringselskapet og utbytte mottatt på privat hånd fra investeringselskapet som tidligere omtalt. Skjermingsfradraget beregnes av inngangsverdien til aksjene. Dermed blir skjermingsbeløpet 1,7% av 500 000kr = 8500kr. Beregningen for utbyttet fra as-et til eiers hånd blir slik:

Aksjekjøp 2022:	500 000
+ Avkastning 2022 (10%):	50 000
= Saldooverdi 31.12.23:	550 000
Vedtatt utbytte 2023:	100 000
- Skjerming:	8 500
= Skattepliktig utbytte:	91 500
* Oppjusteringsfaktor (1,72):	157 380
* Skattesats (22%):	34 624
= Saldooverdi etter utbytte:	450 000

Tabell 15 – Regneeksempel 1 Investeringsselskap

Skjermingsfradraget reduserer det skattepliktige utbyttet med 8500kr som man kan se av beregningene ovenfor. Dette gir investoren et skattepliktig utbytte på 91 500kr før oppjustering. Oppjusteringsfaktoren på 1,72 gir 157 380kr som det skal beregnes skatt av med en skattesats på 22%. Dette gir en skatt på utbyttet på 34 624kr.

Regneeksempel 2

Aksjekjøp i 2022: 5 000 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 500 000kr. Utbytte fra selskap 1.januar 2023: 1 000 000kr.

Som i det foregående eksempelet kan utbyttet også her føre til beskatning på eierens hånd, dersom han ikke definerer transaksjonen som en tilbakebetaling av innskutt kapital. Dette ser man beregnet under:

Aksjekjøp 2022:	5 000 000
+ Avkastning 2022 (10%):	500 000
= Saldoverdi 31.12.23:	5 500 000
Vedtatt utbytte 2023:	1 000 000
- Skjerming	85 000
= Skattepliktig utbytte:	915 000
* Oppjusteringsfaktor (1,72):	1 573 800
* Skatt på utbytte (22%):	346 236
= Saldoverdi etter utbytte:	4 500 000

Tabell 16 – Regneeksempel 2 Investeringselskap

Skjermingsfradraget reduserer skattepliktig inntekt med 85 000kr. Utregningen blir lik som i regneeksempel 1 ovenfor, og gir en satt på utbyttet på 346 236kr.

Regneeksempel 3

Aksjekjøp i 2022: 50 000 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 5 000 000kr. Utbytte fra selskap 1.januar 2023: 10 000 000kr.

Som i regneeksempel 1 og 2 får utbyttebetalingen skattemessige konsekvenser for aksjonæren, dersom den ikke defineres som tilbakebetaling av innskutt kapital. Beregningen skatten på utbyttebetalingen kan man se under:

Aksjekjøp 2022:	50 000 000
+ Avkastning 2022 (10%):	5 000 000
= Saldooverdi 31.12.23:	55 000 000
Vedtatt utbytte 2023:	10 000 000
- Skjerming	850 000
= Skattepliktig utbytte:	9 150 000
* Oppjusteringsfaktor (1,72)	15 738 000
* Skatt på utbytte (22%):	3 462 360
= Saldooverdi etter utbytte:	45 000 000

Tabell 17 – Regneeksempel 3 Investeringselskap

Skatten for eieren som skattesubjekt på utbyttet fra investeringselskapet blir 3 462 360kr, gitt at transaksjonen defineres som et utbytte.

4.5 Kapitalforsikringskonto

Regneeksempel 1

Aksjekjøp i 2022: 500 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 50 000kr. Uttak fra konto 1.januar 2023: 100 000kr.

Det innskutte beløpet er her 500 000kr. Uttaket er på 100 000kr. Markedsverdien av aksjeporteføljen på uttakstidspunktet er 550 000kr. Ved bruk av formelen som er omtalt i kapitlet om kapitalforsikringskonto tidligere får vi da følgende beregning på skattepliktig og skattefri andel:

Uttak:	100 000
Innskutt:	500 000
Markedsverdi:	550 000
Skattefri andel:	90 909
Skattepliktig andel:	9 091
Skjermingsfradrag:	8 500
Skattepliktig andel etter skjerming:	591
* Oppjusteringsfaktor (1,72):	1 016
* Skattesats (22%):	224
= Saldooverdi etter uttak:	450 000

Tabell 18 – Regneeksempel 1 Kapitalforsikringskonto

Som man kan se av beregningene ovenfor vil den skattepliktige andelen av uttaket være 9 091kr før man har trukket fra skjermingsfradraget. Skjermingsfradraget er på 8500kr, ettersom dette er 1,7% av 500 000kr, som er skjermingsgrunnlaget. Etter at dette er trukket fra ser man at man har en skattepliktig andel på 591kr, før oppjustering. Etter oppjustering blir skattepliktig uttak 1 016kr, som beskattes med 22% som igjen gir en beskjeden skatt på 224kr av uttaket på 100 000kr.

Regneeksempel 2

Aksjekjøp i 2022: 5 000 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 500 000kr. Uttak fra konto 1.januar 2023: 1 000 000kr. I regneeksempel 2 blir beregningene relativt like som i regneeksempel 1:

Uttak:	1 000 000
Innskutt:	5 000 000
Markedsverdi:	5 500 000
Skattefri andel:	909 091
Skattepliktig andel:	90 909
Skjermingsfradrag:	85 000
Skattepliktig andel etter skjerming:	5 909
* Oppjusteringsfaktor (1,72):	10 164
* Skattesats (22%):	2 236
= Saldooverdi etter uttak:	4 500 000

Tabell 19 – Regneeksempel 2 Kapitalforsikringskonto

Som i regneeksempel 1 blir det skattekostnaden for investoren relativt beskjeden, sett i forhold til uttaket på 1 000 000kr. Investoren betaler 2 236kr i skatt som følger av uttaket fra kapitalforsikringskontoen.

Regneeksempel 3

Aksjekjøp i 2022: 50 000 000kr. Realisert gevinst 1.januar 2023: 5 000 000kr. Uttak fra konto 1.januar 2023: 10 000 000kr. Beregningen for skattepliktig inntekt i regneeksempel 3 blir slik:

Uttak:	10 000 000
Innskutt:	50 000 000
Markedsverdi:	55 000 000
Skattefri andel:	9 090 909
Skattepliktig andel:	909 091
Skjermingsfradrag:	850 000
Skattepliktig andel etter skjerming:	59 091
* Oppjusteringsfaktor (1,72):	101 636
* Skattesats (22%):	22 360
= Saldooverdi etter uttak:	45 000 000

Tabell 20 – Regneeksempel 3 Kapitalforsikringskonto

I regneeksempel 3 betaler investoren en skatt på 22 360kr som man kan se av beregningen ovenfor.

4.6 Tolkning av beregninger

I dette delkapittelet skal vi drøfte hvilke skattemessige konsekvenser de ulike investeringsformene gir. Vi skal også gå gjennom fordeler og ulemper med de ulike investeringsformene. Under kan man se en forenklet oversikt over hvilke skatteregler som er gjeldende for de ulike investeringsformene:

Investeringsform:	Aksjesparekonto	VPS-konto	Investeringselskap	Kapitalforsikringskonto
Skatt på realisasjon:	Nei	Ja	Nei	Nei
Skatt på uttak/utbytte:	Ja*	Nei	Ja**	Ja
Formueskatt:	Ja	Ja	Ja	Ja
*Uttak fra aksjesparekonto blir ikke skattepliktig før det overstiger innskutt beløp + skjerming				
**Tilbakebetaling av innskutt kapital i investeringselskapet er skattefritt				

Tabell 21 – Oversikt over skatteregler for investeringsformene

Som man kan se av oversikten ovenfor er det ulike skatteregler som gjelder for de fire investeringsformene. Det som er felles for alle fire investeringsformene er at de har samme verdsettelsesregler for formuesskatt. Det er kun for investeringselskap at man har mulighet til å flytte verdsettelsesdatoen, som tidligere omtalt. Formuesskatten er tilhørende inntektsåret 2022 (med 2022-satser), mens realisasjon av aksjegevinsten tilhører inntekståret 2023 ettersom denne finner sted 1.januar 2023.

Det samlede skattetrykket er illustrert under:

Samlet skattetrykk eks 1:	Aksjebeskatning:	Formuesskatt:	Sum skatt:
Aksjesparekonto	0	0	0
Investeringselskap (tilbakebet.)	0	0	0
Kapitalforsikringskonto	224	0	224
VPS-konto	15 704	0	15 704
Investeringselskap (utbytte)	34 624	0	34 624
Samlet skattetrykk eks 2:	Aksjebeskatning:	Formuesskatt:	Sum skatt:
Aksjesparekonto	0	23 038	23 038
Investeringselskap (tilbakebet.)	0	23 038	23 038
Kapitalforsikringskonto	2 236	23 038	25 274
VPS-konto	157 036	23 038	180 074
Investeringselskap (utbytte)	346 236	23 038	369 274
Samlet skattetrykk eks 3:	Aksjebeskatning:	Formuesskatt:	Sum skatt:
Aksjesparekonto	0	407 600	407 600
Investeringselskap (tilbakebet.)	0	407 600	407 600
Kapitalforsikringskonto	22 360	407 600	429 960
VPS-konto	1 570 360	407 600	1 977 960
Investeringselskap (utbytte)	3 462 360	407 600	3 869 960

Tabell 22 – Samlet skattetrykk for investeringsformene i de ulike regneeksemplene

Man kan se at formuesskatten blir lik for alle investeringsformene i de tre regneeksemplene, som tidligere nevnt. Som man kan se av beregningene er det investeringsbeslutningene gjennom aksjesparekonto som gir lavest beskatning samlet sett for alle de tre regneeksemplene. Skattetrykket på kapitalforsikringskontoen er også minimalt for aksjebeskatningen i de tre eksemplene. VPS-kontoen gir en relativt høy beskatning, som følger av realisasjonen av gevinsten.

For aksjesparekonto vil man ikke bli skattlagt for realisering av gevinster. Dette er positivt, ettersom man får utsatt skatteregningen og kan således dra god nytte av rentes rente-effekten gjennom avkastning på den latente skatten. I tillegg til dette er det en stor fordel at man kan ta ut innskutt beløp medregnet skjermingsfradrag skattefritt. Investeringsmulighetene på en aksjesparekonto er imidlertid mer begrensede i forhold til de andre kontotypene, som vi tidligere har omtalt. Skattereglene ved en aksjesparekonto har flere likheter med skattereglene for AS hvor fritaksmetoden er gjeldende. For typiske hobby-sparere som ikke gjør avanserte investeringer vil en ASK-konto være skattemessig svært gunstig å investere gjennom. For privatpersoner som eksempelvis sparer til pensjon, og som ønsker å foreta jevne uttak fra kontoen i løpet av pensjonsårene, vil det være gunstig at uttakene ikke blir skattepliktige før man har tatt ut hele det innskutte beløpet og ubenyttet skjerming. Man vil dermed få utsatt skatten så lenge som mulig.

Ved bruk av VPS-konto som privatperson vil man bli skattlagt i realisasjonsåret dersom man har gevinst ved salg av aksjer, eller utbytte. Dette er ugunstig for en investor som ønsker å optimere den langsiktige avkastningen og utsette skatteplikten så lenge som mulig. Ved å betale skatt vil kapitalen man kunne reinvestert bli redusert. Man får dermed ikke utnyttet rentes-rente effekten i like stor grad som man får dersom man utsetter skatteplikten og reinvesterer hele gevinsten. Rent skattemessig er VPS-konto som privatperson ikke til å anbefale i dette tilfellet ettersom de andre kontotypene har mer gunstige regler med tanke på skattemessig behandling av utbytte og gevinst ved realisasjon. Dersom man har tap på aksjer, vil det være gunstig å få skattefradraget for tap på aksjer i realisasjonsåret. Årsaken til det er at nåverdien av skattefradraget for aksjetap er høyere desto raskere man får realisert det.

For kapitalforsikringskonto er det en forholdsmessig del av uttaket som skal beskattes, som tidligere omtalt. Realisasjon i form av aksjesalg internt i kontoen får ingen skattemessige konsekvenser. Man får dermed utsatt skatteregningen såfremt man ikke foretar uttak fra kontoen, noe som er gunstig skattemessig. Man har også bredere investeringsmuligheter enn man har ved investeringer gjennom aksjesparekonto, noe som er gunstig for investorer som søker komplekse investeringsobjekter. Ulempen er som tidligere nevnt at man ikke er juridisk eier av verdipapirene og at man derfor har en motpartsrisiko.

I regneeksemplene kan man se at man kommer dårligst ut skattemessig ved å investere gjennom et investeringsselskap, dersom transaksjonen defineres som et utbytte. Årsaken til det er at utbytte er skattepliktig i sin helhet, jf. Sktl. § 10-11.1.

Dette medfører et høyt skattetrykk når man sammenligner mot de andre investeringsformene i dette tilfellet. Det som investoren imidlertid kan gjøre er å foreta en tilbakebetaling av innskutt kapital. Dette vil ikke utløse skatteplikt, som følger av lovtteksten i Sktl. § 10-11.2. Derfor bør en rasjonell investor i dette tilfellet planlegge for skatt, slik at han definerer innbetalingen på sin private konto, fra selskapet som tilbakebetaling av innskutt kapital. Ettersom investeringsselskapets formål er å kjøpe norske aksjer, vil utbetalingen ikke være lovstridig i forhold til paragrafer og lovttekster som tidligere er nevnt. Beskatningen for investoren på privat hånd på uttaket fra selskapet vil derfor være 0kr, som man kan se av oversikten over. Aksjonæren vil selv kunne bestemme hvorvidt utbetalingen fra selskapet defineres som et utbytte eller som en tilbakebetaling av innbetalt kapital (Kaarbø, 2020).

5 Konklusjon

5.1 Konklusjon av våre funn

I alle de tre regneeksemplene våre fremkommer det tydelig at det skattemessig sett vil lønne seg mest å benytte seg av aksjesparekonto og investeringsselskap når man ønsker å investere i det norske aksjemarkedet. Årsaken til dette er skattereglene som omfatter de fire ulike investeringsmetodene som vi har satt vårt søkelys på i oppgaven. Det er særlig reglene om skattefri tilbakebetaling av innskutt kapital i investeringsselskap og skattefritt uttak av innskutte midler på aksjesparekonto som gjør at disse alternativene kommer best ut i våre regneeksempler. Kapitalforsikringskonto og VPS-konto anser vi som lite hensiktsmessige investeringsformer for alle regneeksemplene våre grunnet ugunstige skatteregler.

En annen grunn til at disse to investeringsformene kommer best ut skattemessig, er at man har mulighet til å utsette beskatningen av realiserte gevinster. På denne måten får man reinvestert gevinster, og man får således dratt nytte av rentes-renteeffekten på latent skatt, som er svært viktig for å oppnå en god langsiktig avkastning på porteføljen.

Når det gjelder hvilken investeringsform investoren bør velge for de ulike regneeksemplene, kommer vi frem til ulike svar for de ulike eksemplene.

For regneeksempel 1 hvor investoren har en portefølje på 450 000kr etter uttak anser vi aksjesparekonto for å være den klart beste investeringsformen. Grunnen til det er de skattemessige vurderingene som vi har nevnt tidligere. I tillegg er 450 000kr et relativt lavt beløp, slik at en eventuell opprettelse av et as vil være lite hensiktsmessig grunnet kostnadene i forbindelse med en slik nyoppretting. Opprettelse av as vil fort kunne koste 10-15 000kr (i tillegg til driftskostnader), som tidligere drøftet. Dette vil utgjøre 2,2% - 3,3% av porteføljen, noe som må kunne sies å være en betydelig andel.

I regneeksempel 2 har investoren en porteføljeværdi på 4 500 000kr etter uttaket. I dette tilfellet vil det i større grad være usikkerhet rundt hvilken investeringsform investoren bør velge. Vi anser både aksjesparekonto og investeringsselskap for å være gode alternativer i dette regneeksempelet. Kostnadene ved å investere gjennom et investeringsselskap vil være forholdsmessig betydelig lavere sett i forhold til porteføljeværdien, i motsetning til i forrige eksempel.

For regneeksempel 3 er porteføljeverdien på 45 000 000kr, og i dette tilfellet bør investoren utvilsomt velge investeringsselskap som sin investeringsform. Denne porteføljeverdien er betydelig, og ettersom investeringsselskap er mer fleksibelt enn en aksjesparekonto anser vi dette som et naturlig valg av investeringsform i dette eksempelet. For eksempel vil man enklere kunne redusere risikoen i porteføljen, gjennom kjøp av rentepapirer og obligasjoner som ofte har en lavere risikoklasse enn aksjemarkedet. Dette har man ikke mulighet til på en aksjesparekonto.

På generell basis kan man ikke gi et klart svar på at en investeringsform alltid vil være bedre enn de andre investeringsformene. Årsaken til dette er at enhver investor vil ha ulike avkastningskrav, risikotoleranser og strategier. For en hobbyinvestor med lav interesse i aksjemarkedet vil ofte en aksjesparekonto være et utmerket valg å investere gjennom. Dersom man imidlertid er en aksjespekulant med hyppige transaksjoner som ønsker å kjøpe mer kompliserte investeringsprodukter, vil gjerne kapitalforsikringskonto være et godt valg. Om man har en stor portefølje og ønsker å investere bredt, samt justere risikoen i porteføljen vil ofte et investeringsselskap være hensiktsmessig å benytte seg av. Derfor ønsker vi å understreke at man som investor bør vektlegge faktorene ovenfor før man bestemmer seg for hvilken investeringsform man ønsker å benytte seg av når man skal investere midlene sine. På den måten kan man velge riktig investeringsform utfra ens egne forutsetninger.

5.2 Avsluttende refleksjoner og videre forskning

Det er verdt å nevne at vi i konklusjonen tar utgangspunkt i de tre spesifikke eksemplene som vi har satt, og at dette må ansees som en forenkling av virkelighetens realiteter. Vi har forsøkt å fremheve hvilke skattemessige konsekvenser de ulike regneeksemplene har dersom man foretar de valgene som man gjør i eksemplene. Eksempelvis fokuserer vi kun på aksjeformuen som investoren har, og ikke andre aspekter ved investorens personlige økonomi. Ett års tidshorisont anser vi for å være en svært kort investeringshorisont for en investor i aksjemarkedet. De fleste rasjonelle investorer bør være langsiktige investorer, og ønsker således å maksimere risikojustert avkastning og redusere transaksjonskostnader. En betydelig skatteregning etter ett år med investeringer vil være ødeleggende i så måte. Som vi har illustrert i tidligere eksempler vil dette i stor grad være ødeleggende for den langsiktige avkastningen.

Til videre forskning tror vi at det kan være smart å se på problemstillingen i et lengre perspektiv. Som vi nevnte, er ett år en veldig kort investeringshorisont. Ved å utvide tidsperspektivet vil forskningen gjerne komme frem til et annet resultatet enn det vi har kommet frem til. Man kan eksempelvis endre variablene som er i regneeksemplene våre, og på den måten få frem andre poeng som vi ikke har fått frem i vår oppgave. Til videre forskning tror vi også det kunne vært optimalt å intervjuere investorer med ulike aksjeformuer om i hvilken grad disse hensyntar skattemessige konsekvenser når de investerer. Dette tror vi vil kunne gi verdifull innsikt i hvordan en profesjonell investor investerer, kontra en hobbyinvestor eksempelvis.

Man kunne også valgt ulike regneeksempler som er forskjellige fra hverandre. I denne oppgaven er det kun beløpene som har blitt endret i eksemplene. Det kunne også vært interessant og endret mer på regneeksemplene enn å kun endre beløpene som vi gjorde. Eksempelvis kan man i videre forskning ha ulik størrelse på aksjeformue, realisasjon og uttak i de forskjellige regneeksemplene. På den måten vil man kunne belyse skattemessige fordeler og ulemper med investeringsmetodene på en annen måte enn i våre regneeksempler.

Våre regneeksempler viser kun skattetrykket i tre spesifikke situasjoner, og det er ikke gitt at det er en selvfølge at konklusjonene vi kommer med for oppgaven, er riktig konklusjon i alle situasjoner. Problemstillingen som vi har undersøkt er for omfattende til å kunne besvares for alle gitte situasjoner, da det er mange variabler og faktorer som spiller inn i enhver investors privatøkonomi. Enhver situasjon vil være unik, og vi kan derfor ikke konkludere bastant for noen andre situasjoner enn de tre regneeksemplene som vi har gått gjennom i oppgaven. Likevel mener vi at aksjesparekonto og investeringsselskap fremstår som gode investeringsformer skattemessig, på bakgrunn av alle fordelene vi tidligere har gått gjennom for disse.

6 Litteraturliste

Brønnøysundregistrene. (u.d.). *Kunngjøring for: Organisasjonsnummer 917 979 170 (VATNE EQUITY AS)* . Hentet fra w2.brreg.no:

https://w2.brreg.no/kunngjoring/hent_en.jsp?kid=20220000803411&sokeverdi=917979170

Christensen, J. (2020, Januar 22). *formuesskatt*. Hentet fra snl.no:

<https://snl.no/formuesskatt>

Dagsavisen. (2022, Desember 7). *Rike nordmenn på flyttefot koster Norge en halv milliard kroner i skatteinntekter*. Hentet fra dagsavisen.no:

<https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2022/12/07/rike-nordmenn-pa-flyttefot-koster-norge-en-halv-milliard-kroner-i-skatteinntekter/>

Danske Bank. (2023, April 5). *Fritaksmetoden*. Hentet fra danskebank.no:

<https://danskebank.no/private-banking/skatt/tema/fritaksmetoden>

Danske Bank. (2023, Februar). *Lønn eller utbytte*. Hentet fra danskebank.no:

<https://danskebank.no/private-banking/skatt/tema/loenn-eller-utbytte>

Det kongelige finans- og tolldepartementet. (1998, August). *Ot prp nr 86 (1997-98) - Ny skattelov*. Hentet fra regjeringen.no:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a015fd08f13242b5ae2d634b649143e9/no/pdfs/otp199719980086000dddpdfs.pdf>

Euronext Securities. (2023, Mars 20). *Euronext Securities: om oss*. Hentet fra euronextvps.no:

<https://www.euronextvps.no/no/om-oss/>

Fiken. (2023, April 12). *Hva er et holdingselskap*. Hentet fra fiken.no:

<https://fiken.no/forklarer/holdingselskap>

Fiken. (2023, April 12). *Hva er fritaksmetoden*. Hentet fra fiken.no:

<https://fiken.no/forklarer/fritaksmetoden>

Finansavisen. (2023, Januar 3). *Investorkjendiser kuttet skatten med millioner*. Hentet fra

finansavisen.no:

<https://www.finansavisen.no/finans/2023/01/03/7973816/investorkjendiser-kuttet-skatten-med-millioner>

Finansdepartementet. (2004, Mars 26). *St.meld. nr. 29 (2003-2004) om skattereform*. Hentet fra regjeringen.no:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/188b585f8f9d4c4ebbfca3bf06780ff6/no/pdfs/stm200320040029000dddpdfs.pdf>

Finansforetaksloven. (2015, April 10). *Lov om finansforetak og finanskonsern (LOV-2015-04-10-17)*. Hentet fra lovdata.no: <https://lovdata.no/lov/2015-04-10-17>

Finanskomiteen. (2011, Mai 26). *Innst. 365 S*. Hentet fra stortinget.no:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2010-2011/inns-201011-365.pdf>

Grønmo, S. (2020, Oktober 5). *Innholdsanalyse*. Hentet fra snl.no:

<https://snl.no/innholdsanalyse>

IG. (u.d.). *Yield definisjon - hva er yield?* Hentet fra ig.com: <https://www.ig.com/no/trading-ordliste/yield-definisjon>

Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2020). *Forskriningsmetode for økonomisk-administrative fag*. Oslo: Abstrakt Forlag.

Jusleksikon. (2021, Juli 2). *Rettskildelære*. Hentet fra jusleksikon.no:

<https://jusleksikon.no/wiki/Rettskildel%C3%A6re>

Kaarbø, T. (2020). *Skattefri tilbakebetaling til aksjonærene*. Hentet fra revregn.no:

<https://www.revregn.no/journal/2020/3/revisjon-3-2020-a-2368/?status=%7B%22StatusCode%22:403,%22StatusText%22:%22Bruker%20ikke%20innlogget%20i%20CMS%22%7D>

Lovdata. (2023, Mars 22). *Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven)*. Hentet fra lovdata.no: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-03-26-14/KAPITTEL_11-3#%C2%A710-21

- Lovdata. (u.d.). *Fellesregler for formue*. Hentet fra lovdata.no:
https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1999-03-26-14/KAPITTEL_5-1
- Lunde, H. N., & Vedum, T. S. (2022, Juni 23). *Skriftlig spørsmål fra Heidi Nordby Lunde (H) til finansministeren*. Hentet fra stortinget.no: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=89411>
- Malm, M. (2022, August 16). *Witzøe tar milliardutbytte - skylder på formuesskatten*. Hentet fra e24.no: <https://e24.no/boers-og-finans/i/RrPjBA/witzoe-tar-milliardutbytte-skylder-paa-formuesskatten>
- Meidell, A., Lorentzen, T. A., & Nytrøen, A. T. (2022, November 21). *Blogg: Vurderer du kapitalendringer før nyttår for å spare formueskatt?* Hentet fra bdo.no:
<https://www.bdo.no/nb-no/bloggen/vurderer-du-kapitalendringer-foer-nyttaar-for-aa-spare-formueskatt>
- Nielsen, T. (2022, Desember 19). *Investeringselskap: Alt du må vite i 2023*. Hentet fra conta.no: <https://conta.no/regnskapsforing/investeringselskap/>
- Nordnet. (2022, Mars 31). *Innenfor eller utenfor fritaksmetoden*. Hentet fra nordnet.no:
<https://www.nordnet.no/blogg/innenfor-eller-utenfor-fritaksmetoden/>
- Nordnet. (2023, April 11). *Hvordan kan jeg kreve fradrag for betalt kildeskatt?* Hentet fra nordnet.no: <https://www.nordnet.no/faq/4392-hvordan-kan-jeg-kreve-fradrag-for-kildeskatt>
- Nordnet. (2023, April 11). *Sikkerhet og garanti*. Hentet fra nordnet.no:
<https://www.nordnet.no/no/info/sikkerhet-og-garanti>
- Nordnet. (2023, Mars 10). *Skjermingsfradrag - hva er det og hva betyr det for deg?* Hentet fra nordnet.no: <https://www.nordnet.no/blogg/skjermingsfradrag-hva-er-det/>
- Nordnet. (2023, Mars 8). *Skjermingsfradrag - hva er det og hva betyr det for deg?* Hentet fra nordnet.no: <https://www.nordnet.no/blogg/skjermingsfradrag-hva-er-det/>
- Pedersen, R. (2023, Januar 16). *Gaver i ansettelsesforhold*. Hentet fra smartepenger.no:

<https://www.smartepenger.no/skatt/624-gaver-i-ansettelsesforhold>

Pedersen, R. (2023, Januar 16). *Hva har du fradragsrett for i aksjeregnskapet*. Hentet fra smartepenger.no: <https://www.smartepenger.no/skatt/628-hva-har-du-fradragsrett-for>

Pedersen, R. (2023, Januar 18). *Marginalskatt på lønnsinntekter*. Hentet fra smartepenger.no: <https://www.smartepenger.no/skatt/635-marginalskatt-pa-lonnsinntekter>

Proff. (u.d.). *Vatne Equity AS*. Hentet fra proff.no: <https://www.proff.no/regnskap/vatne-equity-as/oslo/medlemsorganisasjoner/IF6JH9E10PU/>

Regnskapsmart. (u.d.). *Hva koster det å starte AS? Pris i 2023*. Hentet fra regnskapsmart.no: <https://www.regnskapsmart.no/pris/a-starte-as>

Rime Advokater. (u.d.). *Økt skatt på utbytte og aksegevinster for personlige aksjonærer - bør utdeling og aksjesalg fremskyndes til 2021?* Hentet fra rime.no: <https://www.rime.no/kjekt-aa-vite/økt-skatt-paa-utbytte-og-aksjegevinster-for-personlige-aksjonaerer/>

Söderberg & Partners. (2020, Juli 7). *Rentes rente-effekten*. Hentet fra soderbergpartners.no: <https://www.soderbergpartners.no/aktuelt/formuesradgivning/investeringer/rentes-rente-effekten/>

Sættem, B. E. (2023, Mars 9). *Slik fikser du skatt på aksjer og fond*. Hentet fra nordnet.no: <https://www.nordnet.no/blogg/slik-fikser-du-skatt-pa-aksjer-og-fond/>

Skatteetaten. (2012, Mai 10). *Hva som avgjør hvor et selskap er skattemessig hjemmehørende*. Hentet fra skatteetaten.no: <https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/uttalelser/prinsipputtalelser/hva-som-avgjør-hvor-et-selskap-er-skattemessig-hjemmehørende/>

Skatteetaten. (2021, September 15). *Omdanning av investeringsvirksomhet til aksjeselskap*. Hentet fra skatteetaten.no: <https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/uttalelser/bfu/omdanning-av->

investeringsvirksomhet-til-aksjeselskap/

Skatteetaten. (2023, Mars 10). *Aksjesparekonto (ASK)*. Hentet fra skatteetaten.no:

<https://www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/aksjer-og-verdipapirer/om/aksjesparekonto-ask/>

Skatteetaten. (2023, April 3). *Aksjonærmodellen*. Hentet fra skatteetaten.no:

<https://www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/aksjer-og-verdipapirer/om/aksjonarmodellen/>

Skatteetaten. (u.d.). *Formueskatt og verdsettingsrabatter*. Hentet fra Skatteetaten.no:

<https://www.skatteetaten.no/satser/formuesskatt/>

Skatteetaten. (u.d.). *Mer om fondskonto*. Hentet fra skatteetaten.no:

<https://www.skatteetaten.no/bedrift-og-organisasjon/rapportering-og-bransjer/tredjepartsopplysninger/bank-finans-og-forsikring/fondskonto/mer-om-fondskonto/>

Skatteetaten. (u.d.). *Skjermingsrente for aksjer og enkeltpersonsforetak*. Hentet fra

skatteetaten.no: <https://www.skatteetaten.no/satser/skjermingsrente-for-aksjer-og-enkeltpersonforetak/>

Skatteetaten. (u.d.). *Verdsettingsrabatt ved fastsetting av formue*. Hentet fra

skatteetaten.no: <https://www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/verdsettingsrabatt-ved-fastsetting-av-formue/>

Sommer, J. (2022, Juli 13). *Stock buybacks and dividends becoming a 1.5 trillion political target*. Hentet fra The New York Times:

<https://www.nytimes.com/2022/08/13/business/stocks-climate-bill-tax-1-percent.html>

Statistisk sentralbyrå. (2022, August 12). *Verdsetting av unoterte selskaper*. Hentet fra

ssb.no: <https://www.ssb.no/virksomheter-foretak-og-regnskap/skatt-for-naeringsvirksomhet/artikler/verdsetting-av-unoterte-selskaper>

Store Norske Leksikon. (2021, August 2). *aksjesparekonto (ASK)*. Hentet fra snl.no:

[https://snl.no/aksjesparekonto_\(ASK\)](https://snl.no/aksjesparekonto_(ASK))

Store Norske Leksikon. (2021, August 2). *aksjesparekonto (ASK)*. Hentet fra snl.no:

[https://snl.no/aksjesparekonto_\(ASK\)](https://snl.no/aksjesparekonto_(ASK))

Stortinget. (u.d.). *Skriftling spørsmål fra Ingrid Heggø (A) til finansministeren*. Hentet fra

stortinget.no: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og->

publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=81075

Visma. (u.d.). *Investeringsselskap - Hva er et investeringsselskap?* Hentet fra visma.no:

<https://www.visma.no/eaccounting/regnskapsordbok/i/investeringsselskap/>